

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE
Fakulta financí a účetnictví
katedra finančního účetnictví a auditingu
studijní obor: účetnictví

Elektronická evidence tržeb

Autor bakalářské práce: Lucie Emrová
Vedoucí bakalářské práce: Ing. Jaroslava Janhubová
Rok obhajoby: 2018

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma Elektronická evidence tržeb vypracovala samostatně a že jsem veškerou použitou literaturu a další prameny řádně označila a uvedla v přiloženém seznamu.

V Praze dne:

Podpis:

Poděkování:

Ráda bych na tomto místě poděkovala Ing. Jaroslavě Janhubové, za podporu, vstřícnost a ochotu při každé konzultaci, cenné rady a připomínky, které mi pomohly při zpracování mé bakalářské práce. Zvláštní poděkování bych ráda věnovala své rodině za podporu po celou dobu bakalářského studia a při psaní této práce.

Abstrakt

Název práce: Elektronická evidence tržeb
Autor: Lucie Emrová
Vedoucí práce: Ing. Jaroslava Janhubová
Katedra: Katedra finančního účetnictví a auditingu
Klíčová slova: Elektronická evidence tržeb, šedá ekonomika, daňová evidence, tržba, státní rozpočet, daňové úniky, daňová kontrola

Bakalářská práce je věnována problematice elektronické evidence tržeb v České republice. Popisuje podstatu systému EET. Vysvětluje základní cíle elektronické evidence tržeb a pojmy s ní spojené. Práce vychází ze Zákona o evidenci tržeb. Jsou zde zhodnoceny dopady elektronické evidence do českého prostředí. V práci je dále představen model evidence tržeb Slovenské republiky, tzv. „off-line“ model, který je porovnán s elektronickou evidencí tržeb České republiky, která funguje na bázi „on-line“ modelu.

Abstract

Title: The Electronic Registration of Sales
Author: Lucie Emrová
Supervisor: Ing. Jaroslava Janhubová
Department: Department of Financial Accounting and Auditing
Keywords: Electronic Registration of Sales, shadow economy, tax records, sales, state budget, tax evasion, tax control

The Bachelor thesis deals with the issue of Electronic Registration of Sales ("ERS") in the Czech Republic. Thesis describes the essence of ERS system. It explains the individual goals of the ERS and the concepts associated with it. The work is based on the Act on Registration of Sales. In the thesis the impact of electronic evidence on the Czech environment is evaluated. The thesis also presents a model of registration of sales of the Slovak Republic, the "off-line" model, which is compared with the Czech Republic's Electronic Registration of Sales, which operates on the "on-line" model.

Obsah

Úvod.....	1
1. Podstata a cíle evidence tržeb (základní pojmy)	3
1.1 Podstata a cíle evidence tržeb	3
1.2 Základní pojmy	4
1.2.1 Šedá ekonomika	4
1.2.2 Daňová evidence	4
1.2.3 Tržba	4
1.2.4 Účetnictví a rozlišení Nákladů x Výnosů, Příjmů x Výdajů	5
2. Zákon o evidenci tržeb a jeho projevy v praxi; výhody a nevýhody	9
2.1 Zákon o evidenci tržeb č. 112/2016 a jeho projevy v praxi	9
2.1.1. Subjekt a předmět.....	9
2.1.2. Evidovaná tržba.....	11
2.1.3. Služby vyloučené z evidence tržeb	12
2.1.4. Povinnost poplatníka	12
2.1.5. Evidenční povinnost.....	13
2.2. Výhody a nevýhody EET	18
2.2.1. Snížení administrativní zátěže.....	18
2.2.2. Zamezení šedé ekonomiky	19
2.2.3. Efektivní výběr daní	25
2.2.4. EET x daňová evidence x účetnictví.....	28
3. Porovnání systému EET v České republice s vybranou zemí EU.....	32
3.1 Slovenská republika – Zákon o elektronických registračních pokladnách	32
3.1.1 Subjekt a předmět.....	32
3.1.2 Evidovaná tržba.....	33
3.1.3 Systémy evidence tržeb.....	34
3.2 Rozdíly mezi Českým a Slovenským modelem elektronické evidence tržeb	36
4. Závěr	38
Zdroje	40
Seznam zkratk	44
Seznam tabulek	45
Seznam obrázků	45
Přílohy	46

Úvod

Ještě před zavedením elektronické evidence tržeb, nebyl v České republice žádný prostředek kontroly tržeb v hotovosti. Zároveň se velmi diskutovalo o tom, jak zabránit krácení daňové povinnosti v zemi. Následně byl navržen zákon o evidenci tržeb, který by měl daňový systém doplnit. Okolo jeho návrhu a následného schvalování byl však poměrně velký rozruch, a dodnes proti sobě stojí dvě strany s protichůdnými názory.

Podporovatelé systému EET tvrdí, že s její pomocí bude možné z velké míry zamezit daňovým únikům, což by mělo dopad na zvýšení přílivu peněz do státního rozpočtu. Také by zavedení EET mělo vést k narovnání podmínek na trhu, aby si podnikatelé v konkurenčním prostředí byly co nejvíce rovni. Mělo by dojít k lepšímu zacílení kontrol ze strany finanční správy a současně k omezení administrativní zátěže spojené právě s řečenými kontrolami. Důvody podporovatelů (proč byla zavedena elektronická evidence tržeb) se staly hlavními cíli, jichž chce stát dosáhnout a jež jsou popsány v první kapitole.

Odpůrci naopak tvrdí, že určité povinnosti spojené se systémem EET jsou proti ústavnosti. Jeden z argumentů, který byl vyřčen proti EET, byl spojován s daňovým identifikačním číslem (DIČ) fyzických osob, kdy DIČ je složeno z jejich rodného čísla. Dále je argumentováno tím, jaký dopad (např. z pohledu technického vybavení) bude mít (nebo již má) EET na podnikatele, kterých se týká (či bude týkat), a diskutovalo se i o možnosti zneužití dat uložených na serveru finanční správy. Všechny tyto argumenty byly předloženy Ústavnímu soudu, který k některým z nich přihlédl, a tím došlo k určitým změnám Zákona o evidenci tržeb.

V první části druhé kapitoly je popsán Zákon o evidenci tržeb (Zákon o ET) a jeho implementace v praxi. Hlavním cílem této práce bylo popsat podstatu EET a zároveň upozornit na určité změny Zákona o ET, jež byly vyvolány Nálezem Ústavního soudu. Poněvadž již uplynula určitá doba od zavedení EET v České republice, tak ve druhé části práce jsou jednotlivé cíle EET zanalyzovány a je zde snaha odpovědět na otázku, do jaké míry se dopady EET na české prostředí shodují se stanovenými cíli a jaké jsou výhody či nevýhody systému EET.

Ve třetí kapitole je popisován slovenský model evidence tržeb, který je následně srovnáván s českým modelem elektronické evidence tržeb. Hlavně je zde řešena otázka, zda český systém EET je v určitých ohledech výhodnější, než slovenský systém elektronických registračních pokladen.

V závěru práce je systém EET zhodnocen jako celek. Kladla jsem si otázku, zdali jeho zavedení celkově prospělo České republice a zda by se neměl v určitých ohledech změnit.

V práci je primárně využita metoda deskripce, kterou bude provedena rešerše literatury potřebné k problematice elektronické evidence tržeb. Informace k uvedenému tématu budou čerpány převážně ze zákonů, z elektronického portálu etrzby.cz, Ministerstva financí a z dalších elektronických zdrojů a knižních zdrojů.

Dále budu hodnotit naplnění jednotlivých cílů stanovených Ministerstvem financí.

Následně použiji metodu srovnávání, kdy budou vyhledány a porovnány rozdíly mezi českým a slovenským modelem elektronické evidence tržeb, včetně zhodnocení obou přístupů.

1. Podstata a cíle evidence tržeb (základní pojmy)

1.1 Podstata a cíle evidence tržeb

Stát si stanovil několik cílů, kterých chce prostřednictvím systému elektronické evidence tržeb (EET) dosáhnout. Důvodem zavedení systému elektronické evidence tržeb, byly zejména tyto uvedené cíle:

- spravedlivý a efektivní výběr daní,
- zamezení tzv. „šedé ekonomiky“,
- zefektivnění kontrol,
- snížení administrativy. [1]

Hlavním a nejdůležitějším cílem je spravedlivý a efektivní výběr daní. Stát se snaží zavedením EET dosáhnout zvýšení přílivu peněz do státního rozpočtu a zefektivnit kontroly ze strany finančních úřadů. Také se tímto způsobem pokouší zamezit tzv. „šedé ekonomice“, kdy podnikatelé nevykazují veškeré své tržby v hotovosti, a tím stát přichází o část daně, kterou by případně získal. Zavedení elektronické evidence tržeb by mělo tyto jevy odstranit, případně by mělo dojít k jejich zmírnění. V budoucím horizontu by pak naopak mohlo dojít i ke snížení daňové zátěže. [1]

Dalším cílem je zlepšení podmínek na trhu pro tzv. „poctivé podnikatele“, kteří jsou oproti tzv. „nepoctivým podnikatelům“ v konkurenční nevýhodě (viz podkapitola 2.2.2. Zamezení šedé ekonomiky), jelikož tyto podnikatelé mohou prodávat své výrobky za nižší cenu než jejich konkurence. [1]

Státní správa mezi další cíle dále řadí snížení administrativní zátěže cílené na podnikatele, především administrativy spojené s daňovými kontrolami. Rovněž podnikatelé mohou využít informace z tohoto systému, např. jako podklad pro sestavení dokumentů pro finanční správu, nebo jako kontrolní prostředek, aby nedocházelo k podvodnému jednání ze strany zaměstnanců. Dále se po zavedení tohoto systému očekávají rychlejší reakce ze strany Finanční správy ČR a přesnější zacílení kontrol na subjekty, které jsou podezřívány z provádění podvodných praktik. [1]

Podstatou elektronické evidence tržeb je, že každá uskutečněná transakce je prostřednictvím datové zprávy zaslána finanční správě, tam se uloží a poté je z finanční správy zaslán speciální unikátní kód, který je pak uveden na účtence. Podrobněji je tento systém vysvětlen v následující kapitole: Zákon o evidenci tržeb a jeho projevy v praxi. [2]

1.2 Základní pojmy

1.2.1 Šedá ekonomika

Část ekonomiky, ve které jsou obsaženy legální činnosti, avšak je zde snaha vyhnout se daním či státním regulacím se nazývá „šedá ekonomika“. Za vznik šedé ekonomiky mohou především tzv. „díry“ v zákonech, které jsou často napsány velmi složitě, a je v nich obsaženo velké množství výjimek. Také je způsobena špatnou kontrolou ze strany státu, kdy určité typy činností se velmi těžce kontrolují (např. nepřiznané mzdy či utajené příjmy ze samostatné činnosti). [3]

1.2.2 Daňová evidence

Daňová evidence slouží výhradně k určení základu daně z příjmů. Vedou ji osoby, které mají příjmy z podnikání nebo z jiné samostatné činnosti a uplatňují skutečné výdaje. Tím se rozumí, že nevedou účetnictví (osoby vyjmenované v § 1 odst. 2 a v § 1f zákona o účetnictví). Tyto osoby vedou podle § 7b ZoDP záznamy o svých příjmech a výdajích, majetku (včetně pohledávek) a dlužích. Pokud jsou plátcí DPH, pak ji také evidují. [4], [5]

V případě, že jsou výdaje uplatňovány % podle § 7 odst. 7 ZoDP, tj. že poplatník neuplatňuje skutečné výdaje, postačí evidence příjmů a pohledávek. V těchto výdajích jsou zahrnuty veškeré výdaje spojené s podnikáním včetně mezd a odpisů majetku (§ 8 ZoDP). [4], [5]

1.2.3 Tržba

Tržba je definována podle slovníku jazyka českého jako „úhrnný peněžní příjem z prodeje za určitou dobu nebo při nějaké příležitosti“ [6]. Tato definice dle Ústavu pro jazyk český ovšem vůbec nepracuje s pojmem výnosy, což je v rozporu s účetnictvím. V něm se do tržeb počítají veškeré výnosy z prodeje zboží, dlouhodobého majetku, materiálu a z prodeje cenných papírů a podílů či z prodeje výkonů vytvořených firmou (výrobky, služby). Avšak systém EET pod pojmem tržba rozumí veškeré příjmy přijaté podnikatelem

z prodeje zboží či z poskytnutí služeb za určitý časový úsek (den, týden, měsíc, rok), čemuž odpovídá definice dle Ústavu pro jazyk český. [7]

1.2.4 Účetnictví a rozlišení Nákladů x Výnosů, Příjmů x Výdajů

Účetnictví je zdrojem ekonomických informací vypovídajících o hospodářské činnosti společnosti. Základní funkcí účetnictví je podat veškeré informace uživatelům o finančním stavu účetní jednotky, zda je podnik solventní či zda byla dosažena určitá výnosnost vložených prostředků. Dále má funkci:

- Registrační – uchovávání informací a průběžné zaznamenávání jednotlivých aktivit podniku,
- Kontrolní – prostředek správy a ochrany majetku,
- Důkazní – důkazní prostředek pro soudní řízení,
- Daňovou – podklad pro výpočet daňové povinnosti,
- Dispoziční – informace pro rozhodování. [8]

Účetnictví je založeno na všeobecně uznávaných zásadách, jež představují soubor pravidel, konvencí a postupů důležitých pro vedení účetnictví v daném čase. Zásady nejsou uvedeny v samostatném právním předpise, ale jsou obsaženy v Zákoně o účetnictví. Mezi nejdůležitější zásady vyplývající ze zákona patří:

- Zásada věrného a poctivého zobrazení skutečnosti v účetnictví – nejdůležitější zásada, která je všem ostatním zásadám nadřazena;
- Zásada účetní jednotky;
- Zásada neomezeného trvání účetní jednotky;
- Zásada bilanční kontinuity – bilanční suma na konci účetního období je shodná s bilanční sumou na počátku nového účetního období;
- Zásada stálosti metod (zásada konzistentnosti);
- Akruální princip (zásada nezávislosti účetních období);
- Zásada historických cen – oceňování na základě skutečných pořizovacích cen;
- Zásada opatrnosti – nenadhodnocovat aktiva a výnosy, nepodhodnocovat pasiva a náklady;
- Zásada zákazu kompenzace (vzájemného vyrovnání);
- Zásada přednosti obsahu před formou. [8]

Mezi tzv. metodické prvky účetní práce patří princip podvojnosti, kdy účetní jednotka provádí jednotlivé účetní zápisy na dva souvztažné účty, podvojným zápisem na stranu Má dáti/Dal jednotlivých účtů se stejnou peněžní částkou. [8]

Výnos x příjem, náklad x výdaj

Další výklad se bude soustředit na vymezení aktuálního principu a vztahů mezi pojmy: výnos, náklad, příjem a výdaj.

Výnos (V) představuje zvýšení ekonomického prospěchu, který vznikl činností firmy (ne vklady společníků). Projevují se přírůstkem aktiv nebo snížením závazku. Nejčastěji vznikají prodejem výrobků, zboží či poskytnutím služby. Aby se mohl výnos zachytit v účetnictví, tak zde musí být dodržen realizační princip, což znamená, že o výnosu je účtováno až v okamžiku, kdy dojde k poskytnutí služby či k dodání zboží, bez ohledu na to, zda došlo k přijetí plateb. Výnosy se účtují v účtové třídě 6 – Výnosy. [8], [9]

Peněžní příjem (PP) je jakákoli přijatá platba, která představuje přírůstek peněžních prostředků na bankovním účtu či na pokladně. Např. zaplacení faktury odběratelem, přijetí bankovního úvěru.

Náklady (N) jsou prostředky vynaložené za účelem dosažení výnosů a zároveň snižují ekonomický prospěch společnosti, kdy dochází k poklesu aktiv nebo k navýšení závazků což má za následek snížení vlastního kapitálu. Též jsou obvykle spojené se současným nebo budoucím výdejem peněz. Většinou je náklad spojen s opotřebením dlouhodobých aktiv, s úbytkem zásob (např. spotřeba materiálu ve výrobě), prodejem výrobků, nákupem služeb (např. nájemné, reklamní služby), s odměnami zaměstnanců za jejich výkon (mzda, plat) a s tím související náklady na sociální a zdravotní pojištění. Náklady se sledují v účetnictví pod účtovou třídou 5 – Náklady. [8], [9]

Peněžním výdajem (PVD) se rozumí skutečný úbytek finančních prostředků, kdy dochází ke snížení stavu peněz na bankovním účtu či pokladně. Např. zaplacení faktur, výplata mezd, splátky úvěrů, atd.

Ne vždy snížení aktiv nebo vznik závazku je nákladem a ne každé zvýšení aktiv nebo snížení závazku je výnosem. Podobně platí, že ne vždy je vznik výnosu doprovázen vznikem peněžního příjmu a vznik nákladu není pokaždé spojen s okamžitým peněžním výdajem a naopak. Např. při úhradě pohledávky dojde ke snížení aktiv a navýší se stav peněžních prostředků (zvýšení jiného aktiva), tím pádem zde nevzniká výnos, který již

vznikl při prodeji a ani zde nevzniká náklad z titulu snížení aktiva. Pokud účetní jednotka nakoupí materiál, pak se jí navýší aktiva, avšak nevznikne zde výnos, ale závazek nebo se sníží stav peněžních prostředků. Náklad v tomto případě vznikne až při spotřebování materiálu ve výrobě. [8]

Odečtením nákladů od výnosů vznikne hospodářský výsledek (VH) společnosti. Pokud výnosy jsou vyšší než náklady, tak účetní jednotka dosáhla zisku, naopak, kdyby výnosy byly nižší než náklady, tak vznikne ztráta. Výsledek hospodaření je součástí vlastního kapitálu a je jedním ze zdrojů využívaných účetní jednotkou k financování svých aktivit, ale pouze pokud byl vyprodukován zisk. [8]

Akruální princip

Podstatou aktuálního principu je, že o výnosech a nákladech musí být účtováno v období, se kterým věcně a časově souvisejí, bez ohledu na tok peněžních prostředků. Proto výnosy a náklady týkající se jiného období, nesmí ovlivnit výsledek hospodaření aktuálního období, se kterým věcně i časově nesouvisí. Pro dodržování akruálního principu slouží účty skupiny 38 – Přechodné účty aktiv a pasiv:

- Náklady a příjmy příštích období – aktivní účty,
 - Výnosy a výdaje příštích období – pasivní účty,
 - Dohadné účty aktivní/pasivní – dohadné položky,
- } Účty časového rozlišení

dále pak odpisy a tvorba rezerv.[9]

Účty časového rozlišení se použijí, pokud je znám druh nákladu/výnosu, je známa přesná částka a období, kterého se budoucí N/V bude týkat. Naopak pokud není známa přesná výše transakce (odhad částky), pak se použijí účty dohadných položek. Rezerva se tvoří, pokud je zde hrozba budoucího rizika nebo znehodnocení. U rezerv není známa ani částka, ani období kdy by mělo dojít k riziku či znehodnocení. [9]

Účty časového rozlišení

Účet č. 381 - Náklady příštích období (NPO) představuje výdaj běžného účetního období, který se týká určité služby (nákladu), jež bude realizována až v následujícím účetním období. Nejčastější tituly, kdy se účtuje o NPO jsou např. předplacené nájemné, finanční nebo operativní leasing, předplacené vzdělávací kurzy, pojistné nebo i předplatné novin a časopisů, atd. [9]

Naopak výdaje příštích období (VDPO), jež jsou účtovány na účet 383 – VDPO, jsou náklady související s běžným obdobím, avšak výdaj nebyl uskutečněn; vyúčtování nákladu nastane až v dalším účetním období. Nejčastěji vyplývá povinnost účtovat o VDPO ze smlouvy nebo pokud končí určité zúčtovací období, např. u nájemného placeného pozadu, u spotřeby energie, u poplatků, atd. Avšak aby se mohlo účtovat o VDPO, musí zde být jistota, že náklad opravdu vznikl a že bude v následujících období skutečně zaplacen. [9]

Výnosy příštích období (VPO) jsou výnosy, jež věcně i časově souvisí až s následujícím obdobím, ale platba za budoucí služby byly přijata předem. Častokrát se jedná o nájemné přijaté předem, nájemné finančního leasingu, fakturace dosud nerealizovaných služeb, jež budou realizovány až v následujícím období, atd. Účet 384 – Výnosy příštích období je pasivním účtem, jelikož byla přijata platba za budoucí službu a tím pádem účetní jednotce vznikl závazek vůči odběrateli požadované plnění uskutečnit. [9]

V opačném případě, kdy vznikne výnos v běžném období, ale příjem bude souviset až s příštím účetním obdobím, se bude účtovat o příjmech příštích období (PPO) na účet 385. Jedná se např. o výnosové provize, provedené dosud nevyúčtované práce a služby, pokud je známá jejich výše nebo úroky z termínovaných vkladů, které budou připsány na účet až v následujícím období. [9]

Dohadné položky

Dohadné položky aktivní (DPA) se účtují na účet 388. Jedná se o výnosy, které souvisí s běžným obdobím, ale není u nich známa jejich výše, což znamená, že se pracuje pouze s odhadem této částky. Jedná se například o pohledávku za pojišťovnou, avšak náhrada za pojistnou událost nebyla k rozvahovému dni poskytnuta a ani nebyla vyčíslena její výše. Dále se může jednat např. o odhadnutí množstevních bonusů, na něž má účetní jednotka nárok podle smlouvy, ale přesná výše nebyla dodavatelem vyčíslena. [9]

Co se týká dohadné položky pasivní (DPP), tak ta vzniká z titulu nevyfakturované dodávky. Účtuje se na účet 389 – Dohadné účty pasivní. Též sem účtují i náhrady mzdy nebo platu za nevyčerpanou dovolenou, jež bude proplacena až následující období. Podstata DPP se nejvíce shoduje s podstatou výdajů příštích období, ale s tím rozdílem, že v případě DPP není známa přesná výše nákladu, ale pouze jeho odhad. V podstatě se jedná o nevyúčtovaný závazek. [9]

2. Zákon o evidenci tržeb a jeho projevy v praxi; výhody a nevýhody

2.1 Zákon o evidenci tržeb č. 112/2016 a jeho projevy v praxi

Zákon o ET byl schválen vládou dne 10. února 2016. Dne 16. března 2016 byl schválen Senátem. Prezidentem byl podepsán 30. března 2016. Následně byl pod číslem 112/2016 Sb. vyhlášen ve Sbírce zákonů a to 13. dubna 2016. S tímto zákonem vešel v platnost i doprovodný zákon č. 113/2016 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o evidenci tržeb. [10] Poté, 16. srpna 2016, nabyla platnosti vyhláška č. 269/2016 Sb., o způsobu tvorby podpisového kódu poplatníka a bezpečnostního kódu poplatníka. Nicméně 1. června 2016 byl k Ústavnímu soudu podán návrh na zrušení Zákona o ET skupinou 41 poslanců, ve kterém argumentovali tím, že vláda má možnost udělovat živnostníkům výjimky bez souhlasu parlamentu a také, že je zde kladena velká zátěž na malé podnikatele. Ústavní soud nezrušil celou normu o EET, ale pouze přihlédl k určitým bodům stížnosti, kdy došlo ke zrušení určitých paragrafů, např.: „ § 3, § 4, § 5 písm. b), § 6, § 10 odst. 2, § 12 odst. 4, § 18 odst. 2 v části označení písmene „a)“, v čárce za slovem „tržby“ a ve slovech „nebo b) vydání příkazu k jejímu provedení, pokud byl tento příkaz vydán dříve.“, § 20 odst. 1 písm. b) a § 37 odst. 3“ [11]. Také tímto nálezem pozbývá Nařízení vlády 36776/2017 Sb. o vyloučení některých tržeb z evidence tržeb dnem 31. 12. 2018 platnosti.

2.1.1. Subjekt a předmět

Podle § 3 ZoDP „*subjektem evidence tržeb je poplatník:*

- a) *Daně z příjmů fyzických osob a*
- b) *Daně z příjmů právnických osob*

Předmětem evidence tržeb jsou evidované tržby poplatníka.“ [5]

Kdo je poplatníkem daně z příjmů FO, je definováno v Zákoně o dani z příjmů (ZoDP, v § 2), kde je uvedeno, že poplatníkem je daňový rezident České republiky (musí mít na území ČR buď bydliště, nebo se v ČR zdržuje déle jak 183 dní/za kalendářní rok). V odstavci 2 je řečeno, že „*daňoví rezidenti České republiky mají daňovou povinnost, která se vztahuje jak na příjmy plynoucí ze zdrojů na území České republiky, tak i na příjmy*

plynoucí ze zdrojů v zahraničí“ [5], což znamená, že poplatník musí zdanit své celosvětové příjmy v ČR. Pokud je poplatník daňovým nerezidentem (buď podle odst. 2, nebo podle mezinárodních smluv), *„pak má daňovou povinnost, která se vztahuje pouze na příjmy plynoucí ze zdrojů na území ČR“* [5].

Poplatníkem daně z příjmů PO je podle § 17 ZoDP právnická osoba, organizační složka státu, podílový fond, podfond akciové společnosti, fond penzijní společnosti, atd. Také se zde řeší otázka rezidentství. Oproti fyzické osobě je právnická osoba rezidentem, *„pokud má na území ČR sídlo nebo místo svého vedení, kterým se rozumí adresa místa, ze kterého je poplatník řízen“* [5]. Stejně jako u FO jsou u rezidentů v ČR zdaňovány jejich celosvětové příjmy a u nerezidentů pouze příjmy ze zdrojů na území ČR.

Zapojení poplatníků (FO a PO) do tohoto systému bylo rozděleno do 4 fází. První fáze byla zahájena 1. prosince 2016 pro ubytovací a stravovací služby, druhá fáze začala 1. března 2017 a to pro maloobchod a velkoobchod. Ve třetí fázi, od 1. března 2018, měli být do systému zapojeni podnikatelé s činnostmi, které nejsou vyjmenované v ostatních třech fázích a ve čtvrté fázi (od 1. června 2018), to měli být podnikatelé provozující řemeslnou a výrobní činnost, avšak tržby podnikatelů z 3. a 4. fáze byly Nálezem Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/16 ze dne 12. prosince 2017 dočasně vyloučeny. Tím se rozumí, že náběh třetí a čtvrté vlny byl dočasně pozastaven, ne zrušen. Momentálně se čeká, až se projednají veškeré dopady zákona o evidenci tržeb na podnikatele a jaké změny budou po skončení projednání všech případných dopadů přijaty. [12]

Hlavním důvodem rozdělení jednotlivých druhů podnikání do uvedených fází bylo, aby se podnikatel seznámil s legislativou, která se k systému EET váže a také aby měl dostatek času pro zavedení systému do provozu. Domnívám se, že při rozhodování, do které fáze jednotlivé typy podnikání budou spadat, se brala v potaz vybavenost podnikatelů. Určitě podnikatelé, kteří spadají do prvních dvou fází, měli už nějaké elektronická zařízení pro evidenci svých tržeb, a proto pro ně nebylo tak složité, aby začali vykazovat své příjmy podle elektronické evidence tržeb.

2.1.2. Evidovaná tržba

Evidovaná tržba je podle § 4 zákona o EET vymezena jako platba, „*kteřá splňuje formální náležitosti pro evidovanou tržbu a která zakládá rozhodný příjem*“ [5].

Formální náležitosti

Formální náležitosti má podle § 5 ZoET tržba, která je uskutečněna v hotovosti. Mezi tyto náležitosti patří dále platba šekem, směnkou, započtením kauce anebo jiné jim obdobné formy plateb např. stravenky, dárkové karty a jiné. [5]

Platba platební kartou, která dříve byla zahrnuta do náležitostí evidované tržby, byla nálezem ústavního soudu vyjmuta a to s platností od 1. 3. 2018. Evidence tržeb se také nebude vztahovat na platby kartou prostřednictvím platebních terminálů nebo např. na transakce prováděné přes platební bránu. Dále jsou vyjmuty z náležitostí platby inkasem, převody mezi bankovními účty, platby, které mají formu barteru či započtení pohledávek, jelikož tyto druhy plateb nesplňují formální znaky tržby pro EET. [13] Jeden z důvodů vyjmutí bankovního převodu byl, že tyto transakce jsou velmi lehce dohledatelné a jsou již evidovány bankou.

Rozhodný příjem

Rozhodný příjem je podle § 6 ZoET takový příjem, jenž plyne z podnikání fyzické osoby a právnické osoby, s výjimkou tržeb ojedinělých (např. pokud platební transakce jsou prováděny bankovním převodem, a jen občas je přijatá platba v hotovosti či jde o jednorázový prodej s ohledem na činnost subjektu), podléhajících dani vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně (§ 36 Zákona o dani z příjmu) nebo tvořících samostatný základ daně. U fyzických osob je rozhodným příjmem pouze příjem podle § 7 ZoDP. Pokud příjem společníka veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti podléhá dani z příjmů, pak tento příjem je rozhodným a příjmem pro ZoET. [5], [13]

2.1.3. Služby vyloučené z evidence tržeb

V § 12 ZoET jsou vyloučeny tržby subjektů s veřejnoprávním statutem (např. tržby státu, krajů a obcí,...) Také EET nepodléhají tržby, které jsou transparentní pro státní kontrolu i bez tohoto systému (tržby bank, penzijních fondů, obchodníků s cennými papíry,...). Dále za evidovanou tržbu nejsou považovány např. tržby z poštovních služeb a činností spojené s těmito službami, tržby z pracovněprávního vztahu, tržby na palubě letadel či z osobní železniční přepravy, tržby z prodeje zboží či služeb prostřednictvím automatů nebo z provozování toalet. [5], [13]

Pokud nelze přesně určit, zda přijímaná platba podléhá evidenci tržeb, pak lze příslušného správce daně požádat o závazné posouzení. Aby bylo možno přesně určit, zda se jedná o evidovanou tržbu, je nutná velmi podrobná specifikace této platby. Dále se závazné posouzení využívá k určení typu režimu pro danou platbu (jednoduchý či normální režim, viz subkapitola Evidenční povinnosti), zdali se jedná o ojedinělý příjem nebo jestli tato tržba splňuje všechny náležitosti. Poplatek za tuto službu činí podle zákona č. 634/2004 Sb. – Příloha bod 1/o 1 000 Kč. [13]

2.1.4. Povinnost poplatníka

Před zahájením evidence tržeb jako takové, musí být dodrženo těchto 5 bodů, a to:

1. Žádost o autentizační údaje (§ 13 a 14 ZoET),
2. Evidence provozoven (§ 17 ZoET),
3. Žádost o certifikát pro evidenci tržeb (§ 15 a 16 ZoET),
4. Vyzkoušení v ověřovacím módu,
5. Informační oznámení.

Žádost o autentizační údaje se může podávat jednak prostřednictvím daňového portálu, pokud má subjekt datovou schránku, nebo osobně u věcně příslušného správce daně. Také při podávání žádosti lze nastavit i vyšší zabezpečení, kdy autorizační kód bude odesílán prostřednictvím SMS zprávy. Poté jsou vydány autentizační údaje, které slouží pro přihlášení do systému EET. Podle typu podání žádosti jsou pak vydány údaje buď prostřednictvím datové schránky, nebo v rámci jednání správcem daně. V tomto systému jsou pro poplatníky přednastaveny již určité funkce (poplatník, provozovny, certifikáty, uživatelé, součty a tržby). [1], [14]

Po přihlášení do systému se zanesou informace o provozovně (případně provozovnách). Zde by mělo být řečeno, o jaký typ provozovny se jedná, zda se jedná o stálou, mobilní nebo virtuální provozovnu. Pokud subjekt má internetové stránky, na kterých podává svým zákazníkům informace o zboží a službách, pak musí zanést do systému i informace o těchto stránkách. Pokud nastane změna v údajích či provozovna zanikne, poplatník musí tuto změnu nahlásit do 15 dnů ode dne jejího vzniku správci daně. [1], [14]

Poté, co jsou zaneseny do systému informace o provozovnách, si subjekt zažádá přes tento systém o certifikáty pro evidenci tržeb, podle kterých je poplatník identifikován při kontaktu se správcem daně a také slouží k autentizaci datových zpráv. Poplatník může získat buď jeden certifikát pro všechna technická zařízení, anebo pro každé své zařízení či provozovnu může získat vlastní certifikát. Z hlediska ochrany je lepší vygenerovat více certifikátů a tím zamezit potížím, pokud by byly případně zcizeny, jelikož výměna certifikátu by mohla způsobit potíže při provozu. Po jejich získání se nainstalují do zařízení. [1], [14]

Následně se zařízení po nastavení vyzkouší, aby se zamezilo případným problémům v budoucnu. Ověření systému se otestuje v ověřovacím módu zařízení. Takto zaevidované tržby se v systému u správce daně neuloží. [15]

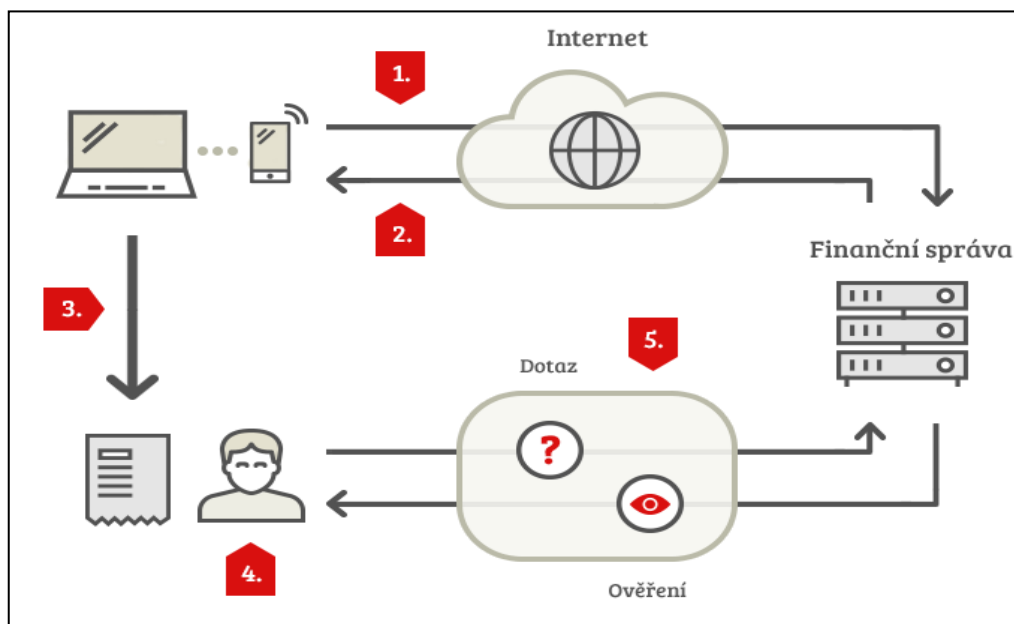
Posledním bodem je informační oznámení, kdy poplatník musí dát svým zákazníkům najevo, že podléhá systému EET. A to tak, že na zařízení je jasně vyznačeno, že prodávající musí vydat zákazníkovi účtenku, dále musí zaevidovat tržbu u správce daně. Pokud dojde k technické poruše zařízení, pak se tržba musí zanést do systému nejpozději do 48 hodin. [5], [15]

2.1.5. Evidenční povinnost

V normálním režimu

Podle § 18 odst. 1 ZoET má poplatník povinnost zaslat datovou správu o tržbě správci daně a následně vydání účtenky zákazníkovi a to jak v elektronické, tak i v papírové podobě. Vše musí proběhnout nejpozději při uskutečnění evidované tržby, kdy uskutečnění tržby je podle § 18 odst. 2 ZoET přijetí této tržby anebo vydání příkazu k jejímu provedení, pokud byl vydán dříve. [5]

Fungování běžného režimu

Obrázek 1: Schéma evidence tržeb v "on-line" režimu

Zdroj: [16]

1. Zaslání datové zprávy o transakci do systému Finanční správy
2. Potvrzení o přijetí datové zprávy spolu s fiskálním identifikačním kódem zasláné z Finanční správy
3. Vystavení účtenky
4. Obdržení účtenky zákazníkem
5. Ověření účtenky zákazníkem u finanční správy/ověření tržby podnikatele [16]

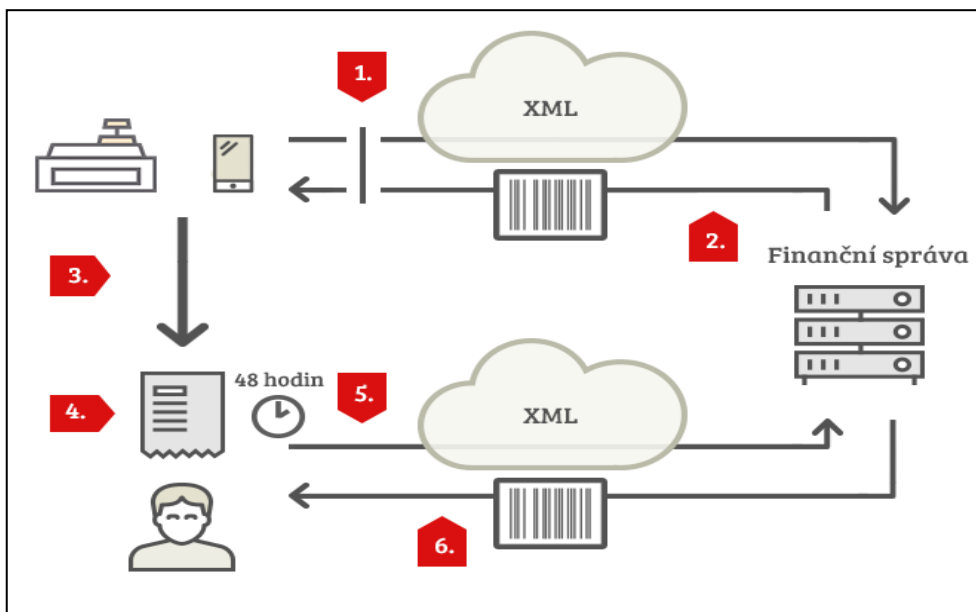
Na obrázku č. 1 je zobrazeno fungování evidence tržeb v normálním režimu, tzv. „on-line“ režimu. Tento systém funguje tak, že podnikatel nejprve odešle údaje o evidované tržbě ve formátu XML finanční správě (správci daně), kam podle § 19 ZoET odesílá DIČ poplatníka, označení provozovny, zařízení, číslo účtenky, datum a čas provedení tržby, částka, bezpečnostní a podpisový kód poplatníka a nakonec údaj, zda se jedná o tržbu evidovanou v běžném či zjednodušeném režimu [5]. Následně je z finanční správy zaslána zpráva, že tržba byla přijata a zaevidována. Společně s touto zprávou je zaslán fiskální identifikační kód (FIK), pod kterým je tato tržba na serveru finanční správy evidována. Následně je FIK uveden na účtence. Fiskální identifikační kód je tvořen 39 znaky, které jsou rozděleny do 6 skupin, jedna osmice, tři čtveřice, jedna dvanáctice). Poslední skupinu tvoří dva znaky, které představují technické zařízení správce daně, který FIK přidělil. [17]

Ve zjednodušeném režimu, nebo pokud dojde k prodlevě mezi finanční správou a zařízením, se FIK nemusí na účtence uvádět a uvede se pouze podpisový kód (PKP) a bezpečnostní kód poplatníka (BKP). Podpisový kód je tvořen elektronickým podpisem za použití privátního klíče a obsahuje údaje o podnikateli, jeho provozovně, pokladně, číslu účtenky, datu a času přijetí platby a o celkové částce tržby. V normálním režimu EET se PKP neuvádí na účtenku, ale pokud nastanou situace, kdy nelze uvést FIK (zjednodušený režim, porucha zařízení, atd.), pak se PKP na účtenku uvede. Pod bezpečnostním kódem je tržba podnikatele identifikována v pokladním zařízení, které tento kód samo vygeneruje. Též je BKP vždy součástí datové správy a uveden na účtence. [17], [18]

Poté, co jsou splněny všechny předchozí úkony, je účtenka vydána zákazníkovi se všemi náležitostmi, jenž jsou vymezeny v § 20 ZoET. Dříve muselo být na účtence uvedeno DIČ (daňové identifikační číslo) podnikatele, ale podle Nálezu Ústavního soudu, kdy byl § 20 odst. 1 písm. b) a odst. 2 ZoET zrušen, tato povinnost byla odstraněna s platností od 1. března 2018 hlavně z důvodu, že většina podnikatelů má své rodné číslo jako daňové identifikační číslo. Účtenku i tržbu lze ověřit přes daňový portál finanční správy, zda byla zaevidována. [5], [16]

Přerušení komunikace se správcem daně

Pokud během fungování systému nastane překročení mezní doby odezvy, kdy se nenaváže spojení s finanční správou, pak je nastalá situace řešena podle § 22 ZoET tak, že podnikatel vydává účtenky zákazníkům pouze s bezpečnostním a podpisovým kódem podnikatele bez fiskálního identifikačního kódu. Tyto tržby jsou uloženy v paměti zařízení a následně, po odstranění překážek v komunikaci se správcem daně, jsou datové zprávy odeslány na server finanční správy. Podle zákona má podnikatel povinnost odeslat údaje o takto evidovaných tržbách správci daně nejpozději do 48 hodin od jejich uskutečnění. Nejčastější situace, při které se takto musí postupovat, je např. nefunkčnost pokladního zařízení, výpadek připojení k internetu. Tato situace a její řešení je znázorněno na obrázku č. 2. [5]

Obrázek 2: Proces evidence tržeb při přerušení spojení s Finanční správou
Zdroj:[16]

1. Přerušení spojení s Finanční správou
2. Nelze zaslat potvrzení s FIK
3. Vystavení účtenky bez FIK
4. Obdržení účtenky zákazníkem
5. Obnovení spojení a odeslání datové zprávy o transakci
6. Zaslání z Finanční správy potvrzení o přijetí s FIK
7. Ověření účtenky zákazníkem u finanční správy/ověření tržby podnikatele [16]

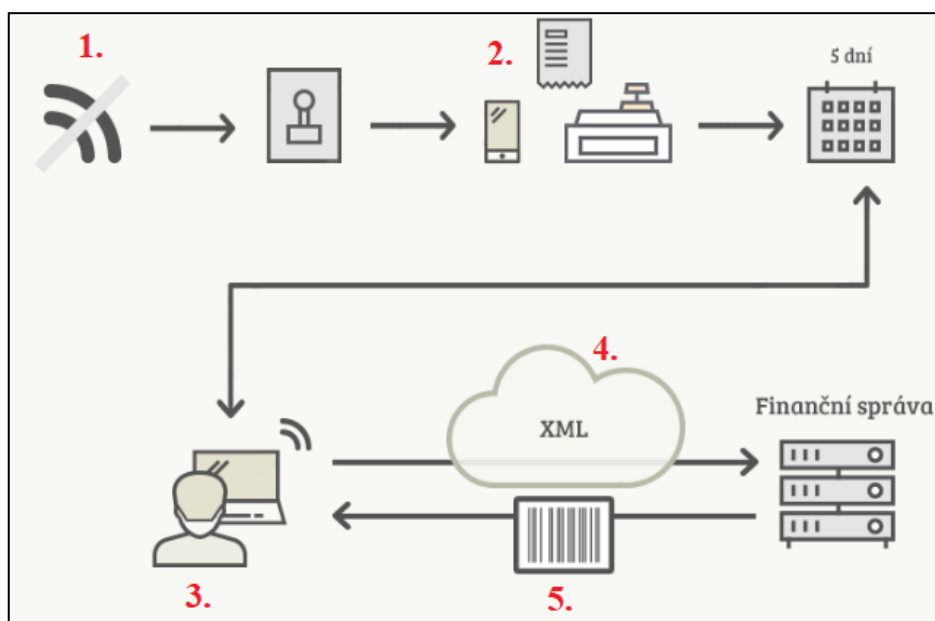
Doba odezvy je podle § 21 ZoET doba delší jak 2 sekundy nastavená dle druhu tržby a je to doba, mezi odesláním informace o evidované tržbě podnikatelem finanční správě a následným obdržením potvrzení od finanční správy s fiskálním identifikačním kódem. [5]

Ve zjednodušeném režimu

Ve zjednodušeném režimu se při evidování tržeb postupuje podobně jako v normálním režimu pouze s tou výjimkou, že se údaje o evidované tržbě musí zaslat nejpozději do 5 dnů od uskutečnění transakce a na účtence nemusí být uveden fiskální identifikační kód. V tomto režimu se mohou evidovat podle § 10 ZoET pouze „tržby a služby uskutečněné na palubě dopravních prostředků při hromadné přepravě osob podle zákona upravujícího daň z přidané hodnoty“ a také tržby, u kterých je evidence ve zjednodušeném režimu povolena správcem daně. [5]

Dříve sem spadaly i tržby, dle § 10 odst. 2, u kterých „*evidování běžným způsobem by znemožnilo nebo zásadně ztížilo plynulý a hospodárný výkon činnosti, ze které tyto tržby plynou. Tyto tržby stanoví nařízením vláda.*“ Tento odstavec byl též Nálezem Ústavního soudu zrušen, jelikož uplynutím dne 31. 12. 2018 vláda nebude moci měnit zákon vládním nařízením, ale změny musí stanovit přímo v zákoně. [11], [16]

Fungování zjednodušeného režimu

Obrázek 3: Schéma evidence tržeb v "off-line režimu

Zdroj: [16]

1. Zařízení bez připojení k internetu
2. Vystavení účtenek bez FIK a uložení datové zprávy o tržbě do paměti
3. Zajištění odeslání datových zpráv o přijatých tržbách Finanční správě
4. Odeslání datových zpráv
5. Obdržení potvrzení o přijetí s FIK [16]

V tomto režimu je zrušeno odesílání informací finanční správě a následné přijetí fiskálního identifikačního kódu od finanční správy, jelikož v tomto případě pokladní zařízení není připojeno k internetu. Nejprve je v tomto režimu vystavena účtenka bez specifického kódu a předána zákazníkovi, a to prostřednictvím např. pokladny, počítače, mobilu s tiskárnou. Datová zpráva o evidované tržbě je uložena do paměti a poté jsou datové zprávy o evidovaných tržbách do 5 dnů odeslány Finančnímu úřadu. Odeslání se uskuteční v době, kdy poplatník má přístup k internetu. Poté je zasláno potvrzení o přijetí s fiskálním identifikačním kódem z Finanční správy. Také v tomto režimu je umožněno ověření účtenky a evidované tržby přes daňový portál.

2.2. Výhody a nevýhody EET

Stát si stanovil na začátku cíle, kterých by chtěl tímto systémem evidence tržeb dosáhnout. Tyto cíle jsou uvedeny v kapitole 1 – Cíle elektronické evidence tržeb a zde budou dále vysvětleny a zhodnoceny (do jaké míry byly naplněny).

2.2.1. Snížení administrativní zátěže

Prvním cílem, který bude v této práci hodnocen, je snížení administrativy a zefektivnění kontrol.

Státní správa před zavedením EET neměla kapacitu na to, aby mohla zkontrolovat, zda podnikateli vznikla daňová povinnost, a pokud ano, tak zda ji odvede, a proto by se zavedením elektronické evidence tržeb měly zefektivnit kontroly ze strany státu. Tím se myslí, že státní správa se zaměří pouze na problémové subjekty, a tzv. „poctivé“ poplatníky nebude zatěžovat zbytečnými kontrolami. [1]

Tento cíl se ze strany státu podařilo do určité míry naplnit. Podle závěrečné zprávy Ministerstva financí (MF) k 30. 11. 2017 byly kontroly zefektivněny. Celkem bylo provedeno 76 761 kontrol finančními úřady a celní správou. Z toho bylo 13 752 kontrol, u kterých byla zjištěna určitá chyba. Mezi nejčastější pochybení patřilo např. nevystavení účtenky, nezasílání údajů do systému EET či neuvedení informací v provozovně o tom, že podnikatel podléhá systému EET. Celkem bylo na sankcích vybráno 38, 4 mil. Kč, a uzavřeno 11 provozoven (u pěti podnikatelů byla činnost znovu obnovena).[19]

I když se meziroční počet kontrol snížil o 28 %, za 1. pololetí 2017, pak podle MF efektivita vzrostla o 38 %. To je způsobeno tím, že státní správa cílí své kontroly na takové oblasti, kde se vyskytuje nejvíce problémů. [19]

Naopak omezení administrativních nákladů u podnikatelů je velmi obtížné. I když systém EET má pozitivní dopad na podnikatele hlavně v tom, že ulehčuje evidenci tržeb (protože různé programy jsou schopny vydat přehled všech tržeb, součet příjmů za jednotlivé měsíce, zlepšení kontrol zaměstnanců), a tím umožňuje lepší využití těchto dat k dalšímu zpracování, např. pro daňové přiznání či pro přehledy zdravotního a sociálního pojištění, tak tento pozitivní dopad souvisí pouze s podnikateli, jež nevedou účetnictví a daňovou evidenci (viz podkapitola 2.2.4). Také jednou z nevýhod EET je jeho technické provedení,

které neumožňuje přímé propojení dat z tohoto systému s vytvořením uvedených dokumentů. V tomto bodě je vidět technická nepřipravenost na straně státu a technická nedokonalost softwaru EET.

Odpůrci Elektronické evidence tržeb tvrdí, že zavedení EET má z hlediska administrativy a vynaložení nákladů na jeho implementaci „největší negativní dopad zejména na malé a střední podnikatele a živnostníky“ [20]. Tento argument byl předložen Ústavnímu soudu, který k němu přihlédl s odkazem na to, aby byly detailněji prozkoumány dopady systému EET na různé skupiny podnikatelů, kterých se Zákon o ET týká (proto bylo oddáleno zavedení 3. a 4. fáze). [20] Z uvedeného důvodu se lze domnívat, že administrativní náklady u podnikatelů vzrostou. Pouze v ojedinělých případech může dojít k jejich snížení.

I když podle ministerstva financí zavedení EET mělo pozitivní dopad na snížení administrativních nákladů a došlo k zefektivnění kontrol, tak se domnívám, že pro určité podnikatele je velmi nevýhodný a pouze jsou s ním spojené další výdaje a to nejen na administrativu, ale i na jeho zavedení. Podle mého názoru je tento systém nevyhovující, jelikož podnikatelé mohou mít již vlastní systém na elektronickou evidenci svých tržeb. Může se říct, že stát přenáší nenápadně část svých povinností na podnikatele, kdy po vstupu do Evropské unie došlo k velkému nárůstu povinností v oblasti účetnictví a daňové evidence, což vede ke zvýšení nákladů na jejich vedení.

2.2.2. Zamezení šedé ekonomiky

Dalším cílem, kterého chce finanční správa při uplatnění EET dosáhnout, je zamezení tzv. „šedé ekonomiky“. Avšak jak již bylo řečeno v první kapitole, praktiky prováděné v rámci tohoto pojmu jsou velmi těžce zjistitelné a postihy jsou těžko vymahatelné finančními úřady.

V tabulce č. 1 je vyjádřen výpočet jednotlivých výší daní FO a PO, které by se měly odvést do státního rozpočtu. Pro zjednodušení se zde pracuje pouze s tržbami podnikatele. Ve sloupci „vypočtená daň z krácené tržby“ je znázorněna výše daně, o kterou stát přijde v důsledku krácení daňové povinnosti. Následující sloupec „vypočtená daň z celk. tržeb“ vyjadřuje, jakou daň by měl podnikatel odvést, pokud by řádně vykázal veškeré své tržby. Předposlední sloupec ukazuje skutečný příjem státního rozpočtu. A poslední sloupec vyjadřuje podíl krácených tržeb na celkových tržbách.

tržby	výše krácené tržby	vypočtená daň z krácené tržby		vypočtená daň z celkových tržeb		daň jež se odvede do státního rozpočtu po krácení		% krácení tržeb	
		15% pro FO	19% pro PO	15% pro FO	19% pro PO	15% pro FO	19% pro PO	FO	PO
500 000	125 000	18 750	23 750	75 000	95 000	56 250	71 250	25,00%	25,00%
1 500 000	321 000	48 150	60 990	225 000	285 000	176 850	224 010	21,40%	21,40%
9 000 000	510 000	76 500	96 900	1 350 000	1 710 000	1 273 500	1 613 100	5,67%	5,67%

Tabulka 1: Výpočet daně, o kterou stát přijde při krácení tržeb Zdroj: vlastní zpracování (inspirováno: [22])

Také je zde vidět, že drobný podnikatel s příjmy okolo půl milionu, jež krátí své tržby o 25 %, v podstatě stát připraví o menší část daně, než podnikatel s vysokými tržbami a menším podílem krácených tržeb na celkových tržbách. Z tohoto důvodu by se stát měl více zaměřit na podnikatele, kteří dosahují vysokých obrátů a u nichž nepřiznání tržeb má větší dopad na příjem státního rozpočtu.

V následujících tabulkách (číslo 2 a 4) je zobrazen proces výpočtu daňové povinnosti u jednotlivých výší tržeb z předcházející tabulky. Zde se již počítá s výdaji a náklady a se základní slevou na poplatníka. Základ daně se vypočte jako rozdíl mezi příjmy a výdaji, poté se vynásobí příslušnou daňovou sazbou (u FO činí sazba 15 % a u PO 19 %). Následně se odečtou veškeré slevy a vznikne daň po slevách. Poté se zúčtují případné zálohy na daň z příjmů a vznikne daňová povinnost, což je částka, která se odvede do státního rozpočtu. Pokud je podnikatel plátcem daně z přidané hodnoty, pak ještě před vypočtením základu daně, musí své příjmy očistit o DPH.

V tabulce č. 2 je uveden výpočet daňové povinnosti podnikatele, jehož příjmy nedosahují 1 mil. Kč. V této ukázce jsou nejdůležitější předposlední dva sloupce – „daň po slevách“ a „odvod do státního rozpočtu“, kde je vidět, že výsledná daň po odečtení výdajů a slev je záporná a proto je výsledná daňová povinnost vůči státu nulová.

Typ tržby	tržby	výdaje %	výdaje	základ daně	vypočtená daň		základní sleva na poplatníka	daň po slevách		Odvod do státního
					15% pro FO	19% pro PO		FO	PO	
krácené	375 000	80	300 000	75 000	11 250	14 250	24 840	-13 590	-10 590	0
nekrácené	500 000	80	400 000	100 000	15 000	19 000	24 840	-9 840	-5 840	0

Tabulka 2: Výpočet daně u drobných podnikatelů s příjmy kolem půl. Milionu

Zdroj: Vlastní zpracování

Další důležitou věcí je, že nulová daň vyjde i v případě nekrácení tržeb. Jelikož podnikatel si může v tomto případě odečíst od svých příjmů výdaje až 80 % výdajů. U podnikatelů, jež uplatňují výdaje procentem, tak do určité výše jejich příjmů nevzniká daňová povinnost. Např. v tabulce 3 jsou uvedeny jednotlivé výše příjmů, kterých by se mělo dosáhnout, aby se nemusela platit daň státu, při uplatnění základní slevy na podnikatele.

příjem	výdaj %	výdaj	daň 15% FO	sleva	dan po slevě
828 000	80	662 400	24 840	24 840	0
414 000	60	248 400	24 840	24 840	0
276 000	40	110 400	24 840	24 840	0
236 572	30	70 972	24 840	24 840	0

Tabulka 3: Výše příjmů pro jednotlivé výdaje %, aby byla nulová výsledná daň při uplatnění základní slevy
Zdroj: Vlastní zpracování

V tabulce č. 4 jsou vypočteny daňové povinnosti u podnikatelů s příjmy nad 1 mil. Kč. Též se zde počítá s výdaji vypočtenými % z příjmů, ale jelikož převyšují max. výši, jež je uznatelná, tak si podnikatel může odečíst pouze takovou výši výdajů, která je stanovena v ZoDP. V posledním sloupci „rozdíl mezi kr. a nekr. daní“ lze vidět o kolik byla výsledná daň snížena. U fyzických osob dělá podíl
$$= \frac{\text{Rozdíl mezi krácenou a nekrácenou daní}}{\text{daň po slevách}} * 100 =$$
 60 % (1)/6 % (2) a u právnických osob = 56,3 % (1)/6,3 % (2).

typ tržby	tržby	výdaje %	výdaje		základ daně	vypočtená daň		základní sleva na poplatníka	daň po slevách		Rozdíl mezi krácenou a nekrácenou daní	
			vypočtené	max. uznatelné		15% pro FO	19% pro PO		FO	PO	FO	PO
1 nekrácená	1 500 000	80	1 200 000	800 000	700 000	105 000	133 000	24 840	80 160	108 160	48 150	60 990
1 krácená	1 179 000	80	943 200	800 000	379 000	56 850	72 010	24 840	32 010	47 170		
2 nekrácená	9 000 000	80	7 200 000	800 000	8 200 000	1 230 000	1 558 000	24 840	1 205 160	1 533 160	76 500	96 900
2 krácená	8 490 000	80	6 792 000	800 000	7 690 000	1 153 500	1 461 100	24 840	1 128 660	1 436 260		

Tabulka 4: Výpočet daňové povinnosti u podnikatelů s příjmy nad 1 mil. Kč Zdroj: Vlastní zpracování

Podle Zákona o dani z příjmů, § 7 odst. 7 si může podnikatel, který uplatňuje výdaje procentem z tržeb uplatnit maximálně částku, která se vypočte jako $1 \text{ mil. Kč} * \text{sazba}$. Maximální výše těchto výdajů je znázorněna v sloupečku „výdaje – maximálně uznatelné“. Při takto vypočtených výdajích si může podnikatel uplatnit slevy a daňové zvýhodnění na děti. Ještě za rok 2017 si podnikatel mohl vybrat, zda bude takto vypočítávat daň, nebo si nebude uplatňovat slevy a daňové zvýhodnění, ale bude si moci odečíst od svých tržeb vyšší výdaje, jelikož se max. částka výdajů vypočítá jako $2 \text{ mil. Kč} * \text{sazba}$. V takto vypočtených výdajích jsou zahrnuty veškeré výdaje podnikatele, které by mohl v souvislosti s podnikáním vynaložit. [5], [21]

Též v souvislosti s uplatněním výdajů či nákladů vyvstává otázka: Je příčinou snížení daně pouze krácení příjmů? Je důležité si uvědomit, že náklady spojené se zavedením EET a s jeho provozem jsou daňově uznatelné, jelikož souvisí s ekonomickou činností podnikatele a pokud podnikatel uplatňuje skutečné výdaje, tak se mu též sníží výsledná daňová povinnost. Dále si může uplatnit podle § 35bc ZoDP slevu na evidenci tržeb, ale pouze ve výši 5 000 Kč a ve zdaňovacím období, ve kterém podnikatel začal v systému

EET evidovat. Avšak sleva je podmíněna také tím, že rozdíl mezi 15 % dílčího základu daně ze samostatné činnosti a základní slevy na poplatníka bude vyšší než samotná sleva (pokud by byla < 5 000 nebo záporný (-), pak se sleva nemůže uplatnit). Též ji mohou použít pouze poplatníci daně z příjmů FO. [5]

V následující tabulce č. 5 je zobrazen výpočet výše DPH, o kterou by přišel stát, jestliže by podnikatel krátil své tržby o 600 000 Kč. Částka, která nebude odvedena státu, se vypočetla jako výše nepřiznaných tržeb krát příslušná sazba DPH. V tomto případě je základ stanoven bez DPH. Pokud by byl základ stanoven včetně DPH, pak by se daň vypočetla jako: $\text{sazba daně} * \text{koeficient}$, kde koeficient se vypočte takto: $\frac{\text{Daňová sazba}}{100 + \text{daňová sazba}} \Rightarrow \frac{21}{121}$ [22].

Výše krácených tržeb bez DPH	Sazby DPH v %	vypočtené DPH
600 000	21	126 000
600 000	15	90 000
600 000	10	60 000

Tabulka 5: Výpočet výše kráceného DPH Zdroj: Vlastní zpracování (inspirováno: [22])

Podnikatel většinou krátí tržby nejen z důvodu, aby si mohl snížit svou daňovou povinnost, jež mu plyne z příjmů, ale také aby se nemusel stát plátcem DPH. Jedním z důvodů, proč se podnikatel nechce stát plátcem DPH, spočívá v tom, že s vykazováním DPH je spojena velmi náročná administrativa, např. za každý měsíc nebo čtvrtletí musí podnikatel podat přiznání k DPH. Zároveň s přiznáním musí plátce podat i kontrolní hlášení k DPH. Pokud má podnikatel i příjmy se zahraničí, pak také poskytne finanční správě vyplněné kontrolní hlášení k DPH. Na to, aby se podnikatel povinně musel stát plátcem DPH, musí mít obrat za 12 po sobě jdoucích měsíců vyšší jak 1 000 000 Kč nebo se jím může stát dobrovolně. (§ 4a, § 6 ZoDPH). [22]

Celá problematika souvisí nejen s cílem zamezení tzv. „šedé ekonomiky“, ale i s cílem narovnání tržního prostředí. Protože pokud by se podnikatel takto nestal plátcem, pak by měl konkurenční výhodu oproti jiným podnikatelům, kteří by se při stejném objemu přijatých tržeb stali plátcem daně. Což je znázorněno i na následujícím příkladu.

Příklad č. 1: Jsou dva podnikatelé, jeden je plátce a druhý je neplátce DPH. Oba prodávají své zboží zákazníkovi za stejnou cenu 1 000 Kč a sazba DPH je 21 %, cena materiálu byla 363 Kč (DPH: 63 Kč a základ daně 300 Kč). Plátce má v prodejní ceně zahrnuto DPH

a naopak neplátce nezahrnuje DPH do konečné ceny. Hlavní rozdíl je v tom, že neplátce bude mít po odečtení nákladů vyšší čistý příjem/marži, než bude mít plátce, jelikož nemusí odvádět DPH do státního rozpočtu. U plátce je však tento dopad zmírněn tím, že si může od vypočteného DPH odečíst částku DPH, které zaplatil při nákupu. Neplátce prodá výrobek za 1 000 Kč, po odečtení nákladů 363 Kč získá čistý příjem ve výši 637 Kč. Naopak plátce prodá výrobek za 1 000 Kč z toho je DPH 174 Kč a základ daně je 826 Kč. Státu odvede DPH ve výši 111 Kč ($174 - 63$ Kč) a čistý příjem podnikatele bude 526 Kč ($826 - 300$ Kč).

Z tohoto příkladu vyplývá, že nejvýhodnější varianta je, aby podnikatel, který prodává své výrobky konečnému zákazníkovi (spotřebiteli) byl neplátce. Ale pokud bude podnikatel prodávat své výrobky nebo poskytovat služby plátcí DPH, pak je pro něj výhodnější být plátcem DPH. Také je vidět, že podnikatel, který není plátcem, má více peněžních prostředků než plátce DPH, a tyto prostředky může dále investovat do svého podnikání a tím zlepši své podmínky na trhu.

I když v knize EET v přehledech, je řečeno, že podvádět v rámci elektronické evidence tržeb je velmi obtížné, neboť podvádění je velmi ztíženo technickými aspekty systému EET a je zde i dost velká pravděpodobnost odhalení ze strany zákazníků, kteří mohou kdykoli jakoukoliv účtenku zkontrolovat či nahlásit její nevydání na finanční správu [23], s určitými možnými způsoby „obcházení“ se můžeme setkat, protože ne každý zákazník si vezme účtenku či se bude podílet na odhalení „nepoctivého“ podnikatele. Podnikatel může také tržbu stornovat, a jelikož taková transakce se nepropojuje s transakcí původní, může tak lehce stornovat určité tržby a tím snížit daňovou povinnost. Nebo také poplatník přizná své tržby, ale nadhodnotí výdaje spojené s těmito tržbami. Avšak tento způsob lze uskutečnit, pouze pokud podnikatel uplatňuje skutečné výdaje.

Podle mého názoru zavedením elektronické evidence tržeb určitě došlo k částečnému zamezení krácení tržeb ze strany podnikatele, ale jak je vidět, tak tento problém nikdy úplně nevymizí. Navíc nejsou do systému zapojeni všichni podnikatelé, kteří měli být zapojeni ve třetí a čtvrté fázi. Právě oni mají tržby převážně v hotovosti (což jsou převážně drobní podnikatelé, živnostníci s řemeslnou činností, ...) a právě u nich je největší pravděpodobnost, že krátí své příjmy. Také je zde kladena otázka poctivosti, jelikož ne každý člověk má snahu dosáhnout co největšího vlastního prospěchu ze své činnosti poctivou cestou. Pokud k tomu, aby dosáhl maximálního prospěchu, bude muset spadnout

do tzv. „šedé ekonomiky“, pak je zde velká pravděpodobnost, že se stane součástí této ekonomiky.

Co se týče narovnání podnikatelského prostředí, tak je záhodno si uvědomit, že podnikatelské prostředí je ovlivňováno i jinými faktory, než je krácení tržeb. Mezi další faktory patří např. ekonomické výkyvy, inflace, míra nezaměstnanosti, ... (makroekonomické faktory) dále sem patří přírodní podmínky, vzdělávání, technická vybavenost podnikatele, ... (mezzo-podnikové faktory) a schopnost vést lidi, schopnost komunikovat, ... (mikroekonomické faktory). [24]

2.2.3. Efektivní výběr daní

V předešlé podkapitole bylo řečeno, že při krácení tržeb stát přichází o velké množství příjmů. Zavedením elektronické evidence tržeb by se měly příjmy státního rozpočtu výrazně zvýšit a to hlavně v oblasti DPH a daně z příjmů, jelikož v těchto oblastech docházelo k nejvyšším daňovým únikům. To je hlavním cílem elektronické evidence tržeb a z tohoto důvodu také byla zavedena.

Ještě před schválením Zákona o ET a před zavedením EET předpokládalo MF nárůst tržeb z maloobchodu a velkoobchodu o 9,3 % (104,5 mld. Kč.) a ze stravování a pohostinství o 27 % (16,1 mld. Kč). Vycházelo ze zkušeností se zavedením elektronické evidence tržeb u Chorvatské republiky. Předpokládalo se, že dopad EET na příjmy veřejných rozpočtů z předešlých dvou sektorů bude celkem 12,7 mld. Kč/rok. Z toho připadá na DPH 5,7 mld. Kč., na DPPO 2 mld. Kč a na DPFO z přiznání 5 mld. Kč. [25]

V následující tabulce č. 6 je zobrazen plánovaný přínos elektronické evidence tržeb pro veřejné rozpočty od roku 2016 až do roku 2020. V roce 2016 Ministerstvo financí počítá s nulovým přínosem EET do veřejného rozpočtu a v roce 2017 to bude pouze přínos z DPH. Během následujících tří let by měl přínos z EET plynout do státního rozpočtu nejen z DPH, ale i z daně příjmů právnických osob (DPPO) a z daně příjmů fyzických osob (DPFO). [19]

Rok/inkaso v mld. Kč	2016	2017	2018	2019	2020
DPH	0,0	4,3	7,2	7,9	7,9
DPPO	0,0	0,0	1,7	2,7	2,9
DPFO	0,0	0,0	3,4	6,7	7,2
Celkem DANĚ (bez pojistnéh	0,0	4,3	12,3	17,3	18,0

Tabulka 6: Plánovaný přínos pro veřejné rozpočty z EET

Zdroj: [19]

Skutečný přínos elektronické evidence tržeb na inkaso DPH do veřejných rozpočtů se za rok 2017 odhaduje na 5,2 mld. Kč, z toho cca 3,6 mld. Kč plynulo do státního rozpočtu. Predikce ministerstva Financí byla na úrovni 4,3 mld. Kč, čímž se ukázalo, že systém EET je efektivnější, než bylo předpokládáno. Také došlo částečně k narovnání podnikatelského prostředí. Dopad EET na daň z příjmů FO a PO, vč. sociálního pojištění, bude možné zjistit až v roce 2018, ve kterém se podávají daňová přiznání za rok 2017. [26]

Avšak kromě příjmů se musí stát zaměřit také na náklady, které jsou s tímto systémem spojené. Stát musí počítat nejen s počátečními náklady na zavedení EET, ale i s náklady na další provoz tohoto systému. Mezi ně patří výdaje na technické zajištění, administrativu, na propagaci systému, na mzdy zaměstnanců a na další provozní náklady.

V tabulce číslo 7 jsou znázorněny předpokládané počáteční výdaje na provoz systému EET, které musí stát vynaložit, aby mohl systém začít fungovat. Tyto počáteční náklady byly vyčísleny v celkové výši 371 mil. Kč.

Druh nákladu	předpokládané počáteční náklady na projekt e tržby za GŘ (vč. DPH)
Technické zajištění	151 023 314,80 Kč
PR	26 092 345,34 Kč
Ostatní	7 001 502,73 Kč
Mzdová náklady	181 868 880,00 Kč
Celkem	365 986 042,87 Kč
Náklady MF	1 800 000,00 Kč
Náklady CS	3 500 000,00 Kč
Celkem počáteční náklad	371 286 042,87 Kč

Tabulka 7: Plánované počáteční náklady na EET

Zdroj: [27]

V počátečních nákladech na technické zajištění jsou obsaženy náklady na hardware, software, na služby ADIS (služby finanční správy, kdy stát vytvořil novou elektronickou stránku na daňovém portálu), na služby SPCSS (Státní pokladna Centrum sdílených služeb – státní podnik, zřizovatelem je Ministerstvo financí České republiky) a služby certifikační autority. Ostatní náklady zahrnují především náklady na administrativu, to je nákup obálek a jejich rozesílání podnikatelům s registračními údaji, náklady na externisty, kteří se podíleli na realizaci projektu e tržby i náklady na projektový dohled a vypořádání s SPCSS. V PR nákladech jsou obsaženy převážně náklady na reklamu a propagaci systému EET. Ve mzdových nákladech jsou uvedeny mzdy zaměstnanců včetně sociálního a zdravotního pojištění a FKSP (Fond kulturních a sociálních potřeb), plus sem spadají i cílové odměny zaměstnanců podílejících se na tomto projektu. V nákladech na MF jsou obsaženy náklady na cestovné, dopravní prostředky, výdaje na pořízení vybavení pro zaměstnance a obsah položky Náklady CS, kde jsou zahrnuty náklady na poradenské služby a na studii proveditelnosti. [27]

Ještě před zavedením EET, v roce 2015, stát uzavřel dvě smlouvy s celkovou hodnotou 49 893 140 Kč vč. DPH. V této částce jsou zahrnuty náklady na vytvoření loga a sloganu pro webovou stránku e tržby.cz (propagační služby, dodavatel: Lion Communications,

s.r.o.) ve výši 283 140 Kč vč. DPH a náklady na vývoj a implementaci systému EET v celkové výši 49 610 000 Kč vč. DPH. Následující rok (2016) uzavřel stát s firmami, které vyhrály výběrové řízení, smlouvy v celkové hodnotě 980 664 198,96 Kč vč. DPH (další informace o smlouvách a jejich výši, jsou v příloze č. 1). [28] Skutečné náklady na implementaci a začátek provozu EET byly 244,3 mil. Kč a náklady na zrušení výběrových řízení byly odhadnuty na 55 mil. Kč. [29]

V tabulce č. 8 jsou znázorněny předpokládané náklady na provoz systému EET v dalších letech (od roku 2017 do roku 2021). Stát předpokládá, že tyto náklady se od roku 2019 ustálí na 308 mil. Kč za rok. Celkem jsou předpokládané provozní náklady za celých 5 let vypočteny na 1 605 mil. Kč. Informace o skutečných nákladech za rok 2017 nebyly ještě oficiálně zveřejněny.

	předpokládané provozní náklady FS pro r. 2017 - 2019 (vč. DPH)					
	2017	2018	2019	2020	2021	celkem
Technické zajištění	139 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	91 000 000,00 Kč	503 000 000,00 Kč
PR	14 000 000,00 Kč	2 000 000,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	0,00 Kč	16 000 000,00 Kč
Ostatní	20 150 000,00 Kč	21 000 000,00 Kč	20 000 000,00 Kč	20 000 000,00 Kč	20 000 000,00 Kč	101 150 000,00 Kč
Mzdová náklady	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	197 000 000,00 Kč	985 000 000,00 Kč
	370 150 000,00 Kč	311 000 000,00 Kč	308 000 000,00 Kč	308 000 000,00 Kč	308 000 000,00 Kč	1 605 150 000,00 Kč

Tabulka 8: Plánované provozní náklady na EET Zdroj: [27]

V následujících letech zahrnují provozní náklady na technické zajištění stále náklady na software a hardware, na služby SPCSS, vybavení zaměstnanců, služby osob oprávněných vydávat certifikáty a další provozně-technické náklady. V ostatních nákladech stát zahrnul především kontrolní náklady a náklady na pořízení obálek. Od roku 2019 jsou zahrnuty pouze kontrolní nákupy. Mzdové náklady obsahují stále jen náklady na mzdy, sociální a zdravotní pojištění a na FKSP. Též se od roku 2017 počítá s nulovými náklady na propagaci a reklamu. [27]

Pokud porovnáme přínos elektronické evidence tržeb s náklady vynaloženými na spuštění systému EET a na provoz, pak je na první pohled vidět, že příjmy vysoce převyšují výdaje. V tomto bodě byl cíl navýšit státní rozpočet do velké míry naplněn. Celkově se může říct, že došlo k zefektivnění výběru daní při zachování současné daňové zátěže, resp. jejího snížení. Aby nedošlo ke zvýšení daňové zátěže na podnikatele, tak spolu se ZoET bylo schváleno snížení sazby DPH z 21 % na 15 % pro restaurace a pohostinství, dále se sazba DPH snížila např. u knih či léků.

2.2.4. EET x daňová evidence x účetnictví

Jak již název naznačuje, tato kapitola bude zaměřena na rozdíly mezi jednotlivými systémy evidence tržeb, jelikož daňový systém České republiky má pro evidenci příjmů a výdajů či pro evidenci výnosů a nákladů různé způsoby, které se od sebe velmi liší.

Je důležité poznamenat, že Zákon o evidenci tržeb je samostatně stojícím právním dokumentem, se kterým je spojeno pouze několik doprovodných dokumentů, jako je např. vyhláška 269/2016 nebo nově Nález ústavního soudu, který momentálně zrušil určitá ustanovení tohoto zákona. Všeobecně má ZoET velmi málo vazeb na právní předpisy. Nejvíce je propojen se zákonem o dani z příjmů, kde navazuje např. na vysvětlení poplatníka daně z příjmů PO a FO.

V následující tabulce č. 9 jsou uvedeny určité rozdíly mezi uvedenými systémy.

	EET	Daňová evidence	Účetnictví
Legislativa	Zákon č. 112/2016 Sb. Zákon o evidenci tržeb	Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon o dani z příjmů § 7b	Zákon č. 563/1991 Sb. Zákon o účetnictví
Evidence tržeb/výnosů	Evidují se pouze tržby podle §5 a 6 (hl. hotovostní)	Veškeré příjmy	Veškeré výnosy
Evidence výdajů/nákladů	Neevidují se	Evidence skutečných výdajů	Veškeré náklady
daňové přiznání	Podpůrné informace	Podklad pro zpracování daň. Přiznání	Podklad pro zpracování daň. Přiznání
Povinnost vést evidenci	Povinné pro poplatníky provozující služby v oblasti pronájmu a stravování + maloobchod a velkoobchod	Určená pro podnikatele, FO, nevedoucí podvojně účetnictví a výdaje jsou vykazovány ve skutečné výši	Povinnost vést účetnictví mají účetní jednotky vyjmenované v § 1 odst. 2 zákona o účetnictví
Evidence DPH	Pouze DPH z evidovaných tržeb	Veškeré DPH	Veškeré DPH
Informace pro zpracování přiznání k DPH	Podpůrné	Podklad zpracování přiznání k DPH	Podklad zpracování přiznání k DPH

Tabulka 9: EET x daňová evidence x účetnictví

Zdroj: Vlastní zpracování (inspirováno: [23])

Hlavní rozdíl je v tom, co jednotlivé soustavy evidují. Systém EET se zaměřuje pouze na příjmy a to převážně z tržeb v hotovosti. Mohlo by se zdát, že daňová evidence a EET jsou si podobné, ale velký rozdíl je v tom, že v daňové evidenci se evidují nejen příjmy, ale i výdaje a také přehled majetku a závazků. Účetnictví se od předešlých dvou systémů diametrálně liší tím, že funguje na bázi výnosů a nákladů (akruální principi). Rozdíl mezi příjmy a výnosy, výdaji a náklady jak ho vnímá účetnictví je uveden v podkapitole 1.2. Základní pojmy.

V účetnictví se výnosy a náklady zveřejňují ve Výkazu zisků a ztrát, tzv. Výsledovce a příjmy s výdaji jsou vykázány ve Výkazu peněžních toků, tzv. Výkazu Cash flow. Pokud od sebe výsledné výnosy a náklady odečteme, získáme Výsledek hospodaření společnosti, který se používá jako základ daně pro výpočet daně z příjmů. V daňové evidenci pro zjištění základu daně se musí od sebe odečíst příjmy a výdaje (skutečně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů). Jelikož EET je evidence příjmů, pak základ daně se vypočte jako: veškeré tržby zaevidované v systému, od kterých se odečtou výdaje vypočtené procentem z příjmů (podle § 7 odst. 7 ZoDP). [5]

Bohužel elektronická evidence tržeb slouží pouze jako podpůrný systém pro výpočet daně z příjmů, sociálního a zdravotního pojištění a DPH. Hlavním důvodem je, že systém EET počítá pouze s příjmy podléhajícími tomuto systému. Avšak podnikatel může mít i jiné druhy příjmů, které nepodléhají EET, např. pokud byly transakce provedeny bankovním převodem či platební kartou. Naopak daňová evidence a účetnictví slouží jako úplný podklad pro výpočet daní a sociálního a zdravotního pojištění.

I když jsou jednotlivé systémy evidence tržeb upraveny jinou legislativou, tak podnikatelé, kteří vedou daňovou evidenci, nebo podvojně účetnictví, musí být účastníky systému EET, pokud jejich tržby splňují formální náležitosti (v hotovosti, z podnikání) a pokud jejich typ podnikání spadá do první nebo druhé fáze EET. Jelikož podle § 6 odst. 2 ZoET je rozhodným příjmem *„u poplatníka, který je účetní jednotkou, příjmy podle zákona o daních z příjmů, které by poplatník měl, pokud by nebyl účetní jednotkou“* [5]. Tímto ustanovením je myšleno, že EET je navázána na příjem, nikoli na výnos, jež je z hlediska základu daně z příjmů u účetní jednotky rozhodující. Též § 6 odst. 2 nezohledňuje možnost, že účetní jednotka v určitých vybraných případech, které jsou uvedeny v § 1f zákona o účetnictví, může vést jednoduché účetnictví. [30]

K největšímu nesouladu mezi EET a účetnictvím dochází při rozlišování okamžiku uskutečnění tržby (zaevidování v systému EET) a vzniku výnosu. Nejvíce je nastíněný problém vidět na přijatých zálohách, což je znázorněné v následujícím příkladu č. 2. [30]

Příklad č. 2 Účetní jednotka přijala 1. 12. 2017 v hotovosti zálohu od svého zákazníka na služby, které budou provedeny až následující rok (2018). Výše zálohy byla 20 000 Kč vč. 21 % DPH. Dne 12. 03. 2018 byly služby provedeny a účetní jednotka vystavila ve stejný den fakturu na celkovou částku 30 000 Kč + 21 % DPH. Následně po vyúčtování zálohy byla zbývající částka uhrazena dne 23. 03. 2018 bankovním převodem na účet účetní jednotky. Účetním obdobím je kalendářní rok.

Řešení:

Inkasovaná záloha ve výši 20 000 Kč vč. DPH se stane z hlediska EET evidovanou tržbu dne 1. 12. 2017 a musí být odeslána datová zpráva s informacemi o této tržbě na server finanční správy a vystavena účtenka zákazníkovi. Jelikož tržba podléhá EET v okamžiku jejího přijetí.

Naopak výnos vznikne účetní jednotce až v následujícím roce a to 12. 03. 2018, to znamená, že výnos z poskytnuté služby bude zvyšovat základ daně z příjmů až v roce 2018. Následující tabulka č. 10 obsahuje jednotlivé transakce při účtování záloh a jejich následné zúčtování.

2017			
Transakce		Částka	Účtování MD/DAL
Přijetí zálohy od odběratele a vystavení daňového dokladu dne 1. 12	Základ daně	16 528 Kč	211/324
	DPH	3 472 Kč	211/343
2018			
Vystavení faktury za služby 12. 03.	Základ daně	30 000 Kč	311/602
	DPH	6 300 Kč	311/343
Zúčtování zálohy	Základ daně	16 528 Kč	324/311
	DPH	3 472 Kč	343/311
Doplatek faktury, výpis z bankovního účtu ze dne 31. 03. 2018	Celková částka vč. DPH	16 300 Kč (36 300 - 20 000 Kč)	221/311

Tabulka 10: Účtování záloh

Zdroj: vlastní zpracování (inspirováno [31])

Seznam použitých účtů:

211 – pokladna

324 – přijaté zálohy (krátkodobé) – tyto zálohy mají podobu závazku, jelikož na pokladnu byly přijaty peněžní prostředky, ale služba zákazníkovi ještě nebyla poskytnuta

343 – daň z přidané hodnoty – podle § 20a ZoDPH musí účetní jednotka přiznat daň na výstupu buď v okamžiku uskutečnění zdanitelného plnění, nebo v okamžiku přijetí zálohy. Následně do 15 dnů od přijetí zálohy musí vystavit daňový doklad odběrateli, na jehož základě vzniká odběrateli nárok na odpočet.

311 – odběratelé

602 – Tržby z prodeje služeb (výnos) – o tento výnos bude zvýšen základ daně

221 – Bankovní účet – o jednotlivých transakcích se účtuje až v okamžiku, kdy účetní jednotka obdrží výpis z bankovního účtu (pokud nemá elektronické bankovníctví)

Na příkladu je názorně vidět, že vznik výnosu není vždy doprovázen příjmem peněžních prostředků na pokladnu či na bankovní účet, ale je mezi nimi určitý časový nesoulad. V účetnictví se přijatá záloha vykazuje na straně pasiv, což znamená, že účetní jednotce vznikl závazek vůči odběrateli uskutečnit zaplacenou službu. Přijaté zálohy mají podobný režim jako výnosy příštích období (viz. podkapitola 1.2.4.). Jako zálohy se budou v podvojném účetnictví podobné přijaté částky časově rozlišovat, hlavně proto, aby výnosy k nim příslušející, byly vykázány v účetním období, kam skutečně (časově či věcně) náleží (akruální princip).

3. Porovnání systému EET v České republice s vybranou zemí EU

I když český model evidence tržeb momentálně vychází z chorvatského modelu („on-line model“), zdálo se zajímavé porovnávat systém EET se Slovenskem, kde evidence tržeb funguje na základě tzv. „off-line modelu“.

3.1 Slovenská republika – Zákon o elektronických registračních pokladnách

Zákon č. 289/2008 Z. z. o používání elektronické registrační pokladny a změně a doplnění zákona Slovenské národní rady č. 511/1992 Sb. o správě daní a poplatků a o změnách v soustavě finančních orgánů, ve znění pozdějších předpisů (dále jako „zákon o ERP“) nabyl účinnosti 1. ledna 2008, poté byly každý rok provedeny změny. Dne 1. ledna 2012 byla zavedena povinnost používat elektronické registrační poklady (ERP) s fiskální pamětí a následně od 1. dubna 2015 byly na Slovensku zavedeny virtuální registrační pokladny (VRP). Za posledních 10 let tento zákon prošel celkem 13 změnami. Poslední změna 270/2017 nabyla účinnost 1. 1. 2018. [32]

Slovenský zákon o ERP upravuje podmínky používání elektronických a virtuálních registračních pokladen pro evidenci (ERP a VRP), postavení a činnost servisní organizace s používáním elektronických registračních pokladen a jejich řízení a certifikace. [33]

3.1.1 Subjekt a předmět

Stejně jako v českém Zákoně o ET i zde je subjektem Zákona o ERP fyzická nebo právnická osoba, která je podnikatelem. Tento zákon se též vztahuje na nerezidenty (což jsou podnikatelé, kteří mají trvalé bydliště či sídlí mimo Slovenskou republiku), kteří prodávají zboží nebo provozují služby na území Slovenské republiky. [32]

Jinak řečeno, tento Zákon o ERP se vztahuje na podnikatele (podle § 2 odst. 2 Obchodního zákoníku), kteří vykonávají podnikatelskou činnost, přijímají tržby v hotovosti nebo jím podobným prostředkem a prodávají zboží nebo poskytují službu dle přílohy č. 1 Zákona o ERP. [32]

3.1.2 Evidovaná tržba

Podle § 2 písmena i) Zákona o ERP se tržbou rozumí přijatá platba za prodané zboží či poskytnutou službu na prodejním místě v hotovosti nebo elektronickým platebním prostředkem, poukázkou opravňující k nákupu zboží či služby. Za tržbu se též považuje přijatá záloha i platba přijatá na úhradu v hotovosti za účelem úhrady faktury. Stejně jako v české legislativě se neevidují tržby přijaté bezhotovostně (bankovním převodem, pokladniční poukázkou). Přijaté zálohy se považují za tržbu, pouze pokud byla přijatá v hotovosti. Jestliže ne, pak se tato platba v systému neeviduje. [32], [33]

Prodejním místem se podle § 2 písmeno l) Zákona o ERP rozumí místo, kde je tržba přijímána. Což je jakékoliv místo, kde podnikatel přijímá tržbu, např. stálá provozovna, mobilní provozovna (prodej na trzích, poskytnutí služby přímo u zákazníka, ...). [32]

Povinnost evidence tržby

Podle § 3 odst. 1 Zákona o ERP je podnikatel povinen evidovat tržbu buď v elektronické registrační pokladně, nebo ve virtuální registrační pokladně hned při jejím přijetí. To se však nevztahuje na podnikatele, který je v likvidaci nebo na něj byl vyhlášen konkurz (pokud již nepokračuje v podnikání i po vyhlášení konkurzu). [33]

Oproti Zákonu o ET § 12, kde jsou tržby vyloučené z evidence tržeb podle typu organizace (společnosti, osoby), v zákonu o ERP jsou tyto tržby řečeny explicitně.

Podle § 3 odst. 2 ZoERP se nemusí evidovat tržby z prodeje zboží prostřednictvím automatů, cenin, mincí, z prodeje zboží na dobírku, živých zvířat (kromě např. akvariálních rybiček, exotických zvířat, ...), z prodeje zboží a poskytnutí služby fyzickou osobou s těžkým zdravotním postižením, avšak tržba nesmí být převzata za tuto osobu osobou bez těžkého zdravotního postižení. Také poskytované služby horskými zařízeními, která nejsou napojena na cestovní a veřejnou elektronickou rozvodovou síť. [33]

Pak dále se nemusí evidovat tržby z prodeje služeb, které nejsou vyjmenované v příloze č. 1 Zákona o ERP: oprava plynových a elektronických spotřebičů, pronájem nemovitostí, úklidové práce, administrativní činnosti, poskytování krátkodobé pomoci při hlídání dětí a starších osob, odtahová služba motorových vozidel, silniční nákladní doprava, stavební

činnosti, mezi které patří např. zemní práce, zednické práce, malování, elektroinstalační práce, pokrývačské práce a podobně (jde o činnosti, které jsou podle statistické klasifikace ekonomických činností zahrnuté v divizi 43). [32]

Podnikatel, který nemusí takto evidovat tržbu, musí podle zákona na každém prodejním místě uvést, že nepodléhá evidenci tržeb prostřednictvím elektronické či virtuální registrační pokladny. V českém systému toto ustanovení není, podnikatel má pouze povinnost informovat zákazníka, že podléhá elektronické evidenci tržeb.

3.1.3 Systémy evidence tržeb

Jak lze z předchozího textu vyčíst, Slovenská republika používá (stejně jako Česká republika) dva systémy evidence tržeb – systém elektronické registrační pokladny a systém virtuální registrační pokladny. Podnikatel si může vybrat, podle jakého systému bude své tržby evidovat. Též je zde umožněn přechod z ERP na VRP, pouze za předpokladu, že podnikatel vydá méně jak 3 000 účtenek měsíčně [34].

Elektronická registrační pokladna (ERP)

Podle § 2 Zákona o ERP se el. registrační pokladnou rozumí elektronické zařízení s provozní pamětí (kde jsou uchovány veškeré informace týkající se prodaného zboží či poskytnuté služby), vestavěným registračním programem (software řídící evidenci), s vlastním registračním programem (software, který řídí přípravu údajů o prodeji zboží či poskytnutí služeb před zaevidováním do fiskální tiskárny), s fiskální pamětí (umožňuje jednorázově a trvale zapsat data z denní uzávěrky), zobrazovacím zařízením pro zákazníka, hodinami, klávesnicí a tiskárnou, které tvoří dohromady funkční celek. Dále sem patří počítač s registračním programem a se samostatnou fiskální tiskárnou. [33]

Podnikatel může používat pouze takové pokladní zařízení, na které je na Slovensku vydán certifikát, dále je označeno plombou a zároveň mu pro tuto pokladnu byl přidělen daňový kód. Dále musí podnikatel podle § 4 odst. 2 a) zabezpečovat denní uzávěrku, a to za dny, ve kterých měl tržby. Uzávěrka se může vyhotovit kdykoli jednou za den (1 uzávěrka za 1 den), kdy podnikatel vytiskne souhrn všech provedených operací během dne týkajících se prodeje zboží či poskytnutí služby. Podnikatel je povinen tiskové výstupy uchovávat po dobu 5 let (lhůta se počítá od konce kalendářního roku, ve kterém byly vyhotoveny). Forma tiskovin a jejich způsoby uchovávání nejsou předepsány zákonem, pouze je kladen důraz na jejich čitelnost. [32], [33]

Dále má podnikatel povinnost vyhotovit intervalovou a přehledovou uzávěrku, ale pouze na žádost daňového úřadu (DÚ) nebo celního úřadu (CÚ) a to ihned na prodejním místě nebo ve lhůtě stanovené DÚ/CÚ. Intervalová uzávěrka obsahuje podrobné nebo agregované údaje z fiskální paměti za zvolený časový interval a to za měsíc nebo čtvrtletí. Přehledová uzávěrka obsahuje údaje o denních souhrnných transakcích, které se týkaly prodeje zboží nebo poskytnutí služby v daném dni. [32]

V systému ERP jsou evidovány veškeré transakce prováděné podnikatelem, které jsou v systému zaznamenány a následně jsou kontrolovány pracovníky finanční správy. Tento systém funguje v „off-line“ režimu, kdy údaje z registračních pokladen nejsou zasílány do centrální evidence, ale evidují se pouze v pokladním zařízení. [25] Následně jsou kontroly finančních úřadů prováděny přímo na místě, kde je umístěno pokladní zařízení obsahující informace o tržbách. Kontrolovány jsou údaje ve fiskální paměti, a zda podnikatel vydal o provedené transakci doklad.

Virtuální registrační pokladna

Dalším způsobem evidence tržeb na Slovensku je pomocí virtuální registrační pokladny. VRP je aplikace, kterou Finanční ředitelství Slovenské republiky bezplatně poskytuje podnikatelům, kterým od 1. 4. 2015 vznikla povinnost používat registrační pokladny. Tato služba je poskytována prostřednictvím mobilních aplikací anebo webových aplikací zřízených finančním ředitelstvím, kde prostřednictvím klientského prostředí se zadávají údaje o pokladním dokladu. Použití jiných než uvedených aplikací v § 2 písmeno b) bod 2 Zákona o ERP je zakázáno. [33], [35]

Tento systém funguje na základě tzv. „on-line“ režimu. Stejně jako u elektronických registračních pokladen, musí mít elektronické zařízení přístup k internetu (počítač, tablet, notebook nebo chytré telefony) a k tomuto zařízení musí být připojena tiskárna, aby bylo možné tisknout příslušné doklady a vyúčtování. Údaje o tržbách jsou evidovány nejen v pokladním zařízení, ale i na serveru finanční správy.

Oproti systému ERP, podnikatel nemusí zajišťovat denní uzávěrku, jelikož mu tato povinnost ze Zákona o ERP nevyplývá. Ale stejně jako u ERP se zde musí vyhotovovat intervalová a přehledová uzávěrka. Opět se musí všechny tiskopisy uchovávat po dobu 5 let. Také kontroly ze strany finančních úřadů jsou více zacílené, jelikož nejdříve je provedena kontrola tržeb zaevidovaných na serveru finanční správy, následně dojde

k vyhodnocení, zda je zde nějaké riziko neplnění povinností a zda má finanční úřad provést fyzickou kontrolu u podnikatele. [32]

3.2 Rozdíly mezi Českým a Slovenským modelem elektronické evidence tržeb

V následující tabulce č. 11 jsou shrnuty rozdíly mezi českým systémem EET a slovenským systémem ERP/VRP.

Druh rozdílu	Český model EET	Slovenský model ERP/VRP
Subjekt	Stejně – PO nebo FO, které podnikají	
Předmět	Hotovostní příjmy plynoucí z podnikání	
Tržby podléhající systému	Tržba splňující formální náležitosti a zakládající rozhodný příjem	Přijatá platba za prodané zboží či výrobky a za poskytnuté služby vyjmenované v příloze č. 1 ZoERP
Tržby nepodléhající systému	Bezhotovostní příjmy, tržby subjektů s veřejnoprávním statutem, tržby finančních institucí - § 12 ZoET	§ 3 odst. 2 ZoERP (prodej cenin, mincí, zboží na dobírku, ...) a služby, které nejsou vyjmenované v příloze č. 1 ZoERP
„On-line“ model	Normální režim EET – odeslání údajů o tržbě v okamžiku jejího přijetí a její evidence na serveru finanční správy	Virtuální registrační pokladna – aplikace Finančního ředitelství, údaje o tržbách jsou zaevidovány na server finanční správy
„Off-line“ model	Zjednodušený režim EET – odeslání údajů o tržbách do 5 dnů na server finanční správy	Elektronická registrační pokladna - evidence tržeb prostřednictvím pokladny s fiskální pamětí – údaje o tržbách nejsou zasilány na server finanční správy
Uzávěrka	V režii podnikatele	Denní – povinná u ERP, nepovinná u VRP
		Intervalová a přehledová – na vyžádání daňového úřadu (ERP i VRP)
Označení poklady pro zákazníka	Povinnost označit pouze pokud podléhá ZoET	Povinnost uvést, zda podléhá či nepodléhá evidenci tržeb prostřednictvím ERP/VRP
Účtenka	Povinnost vystavit zákazníkovi účtenku	Povinnost vystavit a předat účtenku zákazníkovi
	zákazník nemá povinnost účtenku převzít	povinnost zákazníka převzít účtenku
Kontrola ze strany finančních úřadů	Zacílená	ERP – na místě, kontrola údajů ve fiskální paměti a plnění povinností VRP – zacílená

Tabulka 11: Rozdíly mezi EET a ERP/VRP Zdroj: Vlastní zpracování

I když český systém EET se od slovenského systému ERP/VRP liší, tak jsou si tyto systémy v určitých bodech podobné, například se téměř shodují ve vymezení subjektu a předmětu evidence tržeb. Též je zde podobnost systému ERP se systémem EET, především v tom, že oba fungují v „on-line“ režimu, údaje o tržbách jsou uloženy na serveru finanční správy.

Největší nevýhodou „on-line“ systému evidence tržeb je velké riziko počítačového podvodu, tím jsou kladeny vyšší nároky na zabezpečení systému, což vede ke zvýšení nákladů. A právě v tomto bodě je výhoda elektronických registračních pokladen, kde se riziko podvodu výrazně snižuje. Naopak nevýhodou ERP je v tom, že zde může dojít ke ztrátě dat v případě poruchy stroje nebo během výpadku elektřiny, jelikož tato data nejsou nikde evidována, což v případě „on-line“ systému EET a VRP je velmi nepravděpodobné, jelikož informace o jednotlivých tržbách jsou zaevidovány na serveru finanční správy. Také jednou z nevýhod ERP je, že oproti ČR musí na Slovensku sestavovat jednotlivé druhy uzávěrek, což vede ke zvýšení administrativních nákladů.

I když „off-line“ model má určité výhody, tak stále převažují výhody „on-line“ modelu. Z mého pohledu je český systém EET výhodnější než slovenský systém ERP/VRP, jelikož náklady na zavedení EET jsou podstatně nižší než náklady na zavedení ERP. Hlavní problém je v tom, že v ERP systému smí subjekt použít pouze certifikovanou pokladnu a servisní činnost může být prováděna pouze certifikovaným servisním střediskem, což vede ke vzniku korupčního prostředí v situaci, kdy je servisních středisek nedostatek (nevzniká konkurenční prostředí). Též mezi důvody, proč nebyl v ČR implementován systém ERP, patří to, že data uložená v pokladně s fiskální pamětí se nikam jinam neukládají, tím pádem Finanční správa nemá informace pro případné analýzy a spárování s jinými informacemi o subjektech. Také je zde velký prostor pro manipulaci s daty ve fiskální paměti, i když ta by měla být neprolomitelná a nesmazatelná. [25]

4. Závěr

Problém krácení daňové povinnosti je všeobecně diskutovaným tématem, a většina států se snaží zavádět různá opatření, jež mají krácení tržeb zabránit, což by mělo mít pozitivní dopad na příjmy státního rozpočtu. Též je zde snaha o narovnání konkurenčního prostředí. Právě kvůli nadneseným problémům byla v České republice zavedena Elektronická evidence tržeb.

Mezi dílčími cíli první kapitoly bylo popsat jednotlivé cíle EET a vymezit stěžejní pojmy související s problematikou systému EET (např. daňová evidence, tržba, účetnictví). Též zde byla nastíněna problematika tzv. „šedé ekonomiky“, jelikož byla jedním z důvodů zavedení EET. V následující kapitole bylo stěžejním cílem popsat podstatu EET a vymezit jednotlivé změny Zákona o ET, jež vznikly v průběhu roku 2017.

Jelikož systém EET funguje v ČR od 1. prosince 2016, tak hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit zavedený systém EET (jaké jsou jeho aktuální výhody a nevýhody a do jaké míry byly jednotlivé cíle naplněny). V následující tabulce č. 12 jsou shrnuty veškeré dříve uvedené výhody a nevýhody elektronické evidence tržeb. Z tabulky lze vyčíst, že nelze jednoznačně určit, zda převažují výhody či nevýhody.

Výhody	Nevýhody
Zefektivnění výběru daní (navýšení veřejných rozpočtů)	Špatné technické provedení – nepropojenost dat v systému
Zefektivnění kontrol	Nevhodné pro účetní jednotky
Částečné zamezení daňových úniků z titulu krácení tržeb	Nelze brát jako podklad pro zpracování daňového přiznání a přehledů pro sociální a zdravotní pojištění
Ulehčení evidence tržeb pro podnikatele, kteří nepoužívají daňovou evidenci a účetnictví	Navýšení administrativních nákladů na straně podnikatelů
Využití dat pro další zpracování (analýzy)	Hrozba zneužití dat, nabourání se do systému hackery
Snížení administrativních nákladů na straně státu	Neustálé právní změny Zákona o ET, neúplnost systému
Menší hrozba ztráty dat	-

Tabulka 12: Shrnutí výhod a nevýhod systému EET Zdroj: Vlastní zpracování

Je na každém z nás, na čí stranu se kdo přikloní. Zda bude systém EET odsuzovat nebo podporovat. Já osobně se více přikláním na stranu podporovatelů systému EET. Hlavním důvodem je, že výhody systému EET převažují nad jeho nevýhodami. Za největší pozitiva považuji pozitivní dopad na příjmy státního rozpočtu a částečné narovnání tržních podmínek pro podnikatele. Největší problém systému EET vidím v tom, že tento systém je paralelním systémem k účetnictví a daňové evidenci. Při návrhu EET tvůrci nebrali ohled na výklad určitých pojmů v účetnictví (tržba, aktuální princí, příjem – výnos, výdaj – náklad). A proto bych ráda podotkla, že systém EET není velmi vhodný pro účetní jednotky. Naopak je podle mého názoru přijatelný pro podnikatele vedoucí daňovou evidenci a nejvíce vhodný pro drobné podnikatele, kteří vedou evidenci příjmů (uplatňují výdaje %) a kteří mají většinu svých tržeb v hotovosti.

Dále byl systém EET ve třetí kapitole porovnán s vybranou zemí EU. Zde byla ze všech potencionálních zemí vybrána Slovenská republika. V této části práce bylo provedeno srovnání slovenského modelu evidování tržeb s českým modelem EET. Zde jsem došla k závěru, že v dnešním světě internetu je „on-line“ model evidence tržeb České republiky výhodnější než „off-line“ model Slovenské republiky.

Tato práce se zabývala zhodnocením elektronické evidence tržeb v České republice. Během tvorby práce jsem prošla velkým vývojem, kdy na začátku jsem byla zastáncem systému EET, ale postupem času jsem se začala více přiklánět na stranu odpůrců. Ale i přes všechna negativa systému EET, jež byla v průběhu práce uvedena, považuji tento systém do budoucna za jeden z účinných nástrojů státu pro boj s daňovými úniky.

Zdroje

- [1] HAJDUŠEK, Tomáš a Milan VODIČKA. *První zkušenosti s EET - elektronickou evidencí tržeb: v přehledech*. Praha: Wolters Kluwer, 2017. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-7552-589-5.
- [2] JELÍNKOVÁ, Pavla. EET v souvztažnosti ke službám do domácnosti. *Pomoc v domácnosti.cz* [online]. 2017, 13. 1. 2017 [cit. 2018-04-22]. Dostupné z: <https://pomocvdomacnosti.cz/eet-v-souvztaznosti-ke-sluzbam-do-domacnosti>
- [3] SMEJKAL, David. Stínová ekonomika. *Studijni-svet.cz: Skupina studijních stránek* [online]. 2014 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <https://studijni-svet.cz/stinova-ekonomika/>
- [4] KONEČNÁ, Jana. Daňová evidence není účetnictví. *Jakpodnikat: pár slov pro podnikatele a ostatní OSVČ* [online]. 2017 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/danova-evidence.php>
- [5] *Daně z příjmů: zákon o daních z příjmů: vyhlášky, pokyny a sdělení MF a GŘ: přehled smluv o zamezení dvojího zdanění; Evidence tržeb: zákon o EET ve znění nálezu Ústavního soudu: redakční uzávěrka k 1.1. 2018* Ostrava: Sagit, 1994. ÚZ. ISBN isbn978-80-7488-272-2.
- [6] ÚSTAV PRO JAZYK ČESKÝ. Slovník spisovného jazyka českého: Tržba. *Jak podnikat: pár slov pro podnikatele a ostatní OSVČ* [online]. Ústav pro jazyk český, 2011 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=tr%C5%BEba&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>
- [7] ZIKMUND, MARTIN. *Tržby, obrat, výnosy, příjmy a zisk – základní pojmy, které se pletou* [online]. In: BusinessVize, 2011, 2. 11. [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.businessvize.cz/financni-analyza/trzby-obrat-vynosy-prijmy-a-zisk-zakladni-pojmy-ktere-se-pletou>
- [8] NOVOTNÝ, Pavel, Věra RUBÁKOVÁ a Pavel HROUDA. *Účetnictví pro úplné začátečníky 2018* Praha: Grada Publishing, 2018. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0870-1.
- [9] BRYCHTA, Ivan, Miroslav BULLA a kol. *Účetnictví podnikatelů 2017*. 14. vydání. Praha: ASPI, 2017. Meritum (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7552-518-5.

- [10] POSLANECKÁ SNĚMOVA. Sněmovní tisk 513 V.l.n.z. o evidenci tržeb - EU. *Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky* [online]. 2016 [cit. 2018-04-28]. Dostupné z: <http://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?o=7&t=513>
- [11] Nález Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 26/16. *Etržby.cz* [online]. 12. prosince 2017 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Archiv/Nalez_US_Pl_US_26_16.pdf
- [12] FINANČNÍ SPRÁVA. Kdo, co a odkdy?: Přehled povinných subjektů, předmět evidence tržeb a harmonogram spuštění. *Etržby: pár slov pro podnikatele a ostatní OSVČ* [online]. 2017 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kdo-co-a-kdy>
- [13] FINANČNÍ SPRÁVA. Kdo a jaké tržby eviduje: Kdo eviduje tržby, jaké tržby budou poplatníci evidovat, a které tržby budou z evidence tržeb vyloučené. *Etržby* [online]. Praha, 2017 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/kdo-a-jake-trzby-eviduje>
- [14] FINANČNÍ SPRÁVA. Před zahájením evidence tržeb: Autentizační údaje, informace o provozovnách a certifikát. *Etržby* [online]. Praha [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/pred-zahajenim-evidence-trzeb>
- [15] KONEČNÁ, Jana. Zahájení EET - jak začít. *Jakpodnikat: pár slov pro podnikatele a ostatní OSVČ* [online]. 2017 [cit. 2018-04-04]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/zahajeni-eet.php>
- [16] FINANČNÍ SPRÁVA. Způsoby evidence a účtenka: Evidence tržeb v běžném a zjednodušeném režimu, při výpadku spojení a účtenka. *Etržby.cz* [online]. 2017 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/cs/zpusoby-evidence-a-uctenka>
- [17] FINANČNÍ SPRÁVA. Jak si ověřím, zda jsou mé tržby řádně zaevidovány v systému Finanční správy?. *EPodpora: Technická podpora aplikací Daňového portálu* [online]. Praha [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://epodpora.mfcr.cz/cs/seznam-okruhu/elektronicka-evidence-trzeb-eet/jak-si-overim-zda-jsou-me-trzby-radne-za-4543>
- [18] FINANČNÍ SPRÁVA. Elektronická evidence tržeb: Popis položek datové zprávy Situace při evidenci. *Etržby.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-04-06]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Popis_polozek_datove_zpravy_v3.0.pdf

- [19] MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. ELEKTRONICKÁ EVIDENCE TRŽEB: ROK PO SPUŠTĚNÍ. *Ministerstvo financí: České republiky* [online]. Praha, 2017, 1.12. [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/RIA.pdf>
- [20] ČESKÝ ROZHLAS. Občanští demokraté s návrhem na zrušení EET neuspěli, poslanci ho zamítli. In: *IRozhlas* [online]. Praha, 2018, 29. 1.[cit. 2018-04-25]. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/eet-ods-poslanecka-snemovna-alena-schillerova-elektronicka-evidence-trzeb_1801231951_haf
- [21] KONEČNÁ, Jana. Výdaje procentem z příjmů 2018, 2017. *Jak podnikat: pár slov pro podnikatele a ostatní OSVČ* [online]. 2018 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://www.jakpodnikat.cz/pausalni-vydaje-procentem.php>
- [22] *Daň z přidané hodnoty: zákon o DPH: směrnice Rady EU o společném systému DPH, informace a sdělení Generálního finančního ředitelství : redakční uzávěrka k 1. 1. 2018*. Ostrava: Sagit, 2005. ÚZ. ISBN 978-80-7488-197-8.
- [23] DUŠEK, Jiří a Milan VODIČKA. *Elektronická evidence tržeb: v přehledech*. Aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing, 2017. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-271-0422-2.
- [24] ALTAXO SE. Podnikatelské prostředí – které faktory působí na váš podnik?. *Podnikejsnadno.cz* [online]. Praha, 2012 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://www.podnikejsnadno.cz/poradna/rady-a-zkusenosti/podnikatelske-prostredi-ktere-faktory-pusobi-na-vas-podnik>
- [25] KLOZÍKOVÁ, Mgr. Markéta, Bc. Jana POKORNÁ, Ing. Martin ŠABO, Mgr. Matěj ZÝKA a Mgr. Karel ŠIMEK. Závěrečná zpráva hodnocení dopadů regulace (RIA): návrh zákona o evidenci tržeb. *Etržby* [online]. Praha [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/RIA.pdf>
- [26] ŽUROVEC, ING. Michal. Stát loni hospodařil s druhým nejlepším výsledkem od roku 1997, schodek dosáhl 6,2 mld. Kč. Ministerstvo financí: České republiky [online]. 2018, 3.1. [cit. 2018-04-27]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2018/pokladni-plneni-sr-leden-listopad-2017-30618>
- [27] FINANČNÍ SPRÁVA. Náklady na projekt etržby a provoz. *Etržby.cz* [online]. 2016 [cit. 2018-04-24]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Naklady_EET.pdf

- [28] FINANČNÍ SPRÁVA. Přehled uzavřených smluv. In: *Etržby* [online]. [cit. 2018-04-25]. Dostupné z: http://www.etrzby.cz/assets/cs/prilohy/Prehled_smluv_EET.pdf
- [29] BLÁHA, Michal. 10x předražené EET: skutečné náklady na EET. Hlídač Státu: Hlídáme je, protože si to zaslouží! [online]. 2017, 4.1. [cit. 2018-04-26]. Dostupné z: <https://www.hlidacstatu.cz/texty/10x-predrazene-eet-skutecne-naklady-na-eet/>
- [30] LÍBAL, Tomáš. *Elektronická evidence tržeb: z účetního a daňového pohledu*. Praha: VOX, 2016. ISBN 978-80-87480-51-9.
- [31] FUČÍKOVÁ, Jana. Účtování záloh. *Uctovani.net: Jasně a srozumitelně* [online]. Marši, 2011, 29.11 [cit. 2018-05-11]. Dostupné z: <https://www.uctovani.net/clanek.php?t=Uctovani-zaloh&idc=53>
- [32] FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SR. Používanie elektronických registračných pokladníc. *Finančná správa: Slovenská republika* [online]. 2018 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/pouzivanie-ERP#denna_uzavierka_VRP
- [33] NÁRODNÍ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. ÚPLNÉ ZNENIE ZÁKONA č. 289/2008 Z. z. O POUŽÍVANÍ ELEKTRONICKEJ REGISTRAČNEJ POKLADNICE: a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov. *Finančná správa Slovenská republika: Slovenská republika* [online]. 2018 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: https://www.financnasprava.sk/_img/pfsedit/Dokumenty_PFS/Zverejnovanie_dok/Sprievodca/Sprievodca_danami/2018/2018.01.23_ERP.pdf
- [34] BÖHM-KLEIN, Karol. ČO JE VIRTUÁLNA REGISTRAČNÁ POKLADŇA. *ÚSPEŠNÉ PODNIKANIE: Rady, tipy a triky ako úspešne podnikat'* [online]. 2015 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <http://www.uspesne-podnikanie.sk/co-je-virtualna-registracna-pokladna>
- [35] FINANČNÉ RIADITEĽSTVO SR. Virtuálna registračná pokladnica. *Finančná správa: Slovenská republika* [online]. 2018 [cit. 2018-05-28]. Dostupné z: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/virtualna-registracna-pokladni>
- [36] VACHTOVÁ, Jitka. Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele. *Účetníček* [online]. 2017, 29.6. [cit. 2018-05-31]. Dostupné z: <http://www.ucetnicek.cz/images/articles/13/vzorovy-uctovy-rozvrh-pro-podnikatele.pdf>

Seznam zkratek

ADIS- Automatizovaný daňový
informační systém

atd. – a tak dále

BKP – bezpečnostní kód poplatníka

CÚ – celní úřad

č. – číslo

ČR – Česká republika

DIČ – daňové identifikační číslo

DPA – dohadné položky aktivní

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPH – daň z přidané hodnoty

DPP – dohadné položky pasivní

DPPO – daň z příjmů právnických osob

DÚ – daňový úřad

ET – evidence tržeb

EET – elektronická evidence tržeb

ERP – elektronická registrační pokladna

FIK – fiskální identifikační kód

FKSP – Fond kulturních a sociálních
potřeb

FO – fyzická osoba

MF – Ministerstvo financí

mil. – milion/ů

mld. – miliard/a

N – náklad

Např. – například

NPO – náklady příštích období

Odst. – odstavec

P – příjem

PP – peněžní příjem

PPO – příjmy příštích období

PKP – podpisový kód poplatníka

PO – právnická osoba

PR – propagace a reklama

PVD – peněžní výdaj

Sb. – sbírka

s.r.o. – společnost s ručením omezeným

SMS - Short message service

SPCSS – Státní pokladna Centrum
sdílených služeb

tzv. – takzvaný/takzvaně

V – Výnos

VD – výdaj

vč. – včetně

VDPO – výdaje příštích období

VH – výsledek hospodaření

VPO – výnosy příštích období

VRP – virtuální registrační pokladna

XML - eXtensible Markup Language

ZoET – Zákon o evidenci tržeb

ZoDP – Zákon o dani z příjmů

ZoDPH – Zákon o dani z přidané
hodnoty

ZoÚ – Zákon o účetnictví

Seznam tabulek

Tabulka 1: Výpočet daně, o kterou stát přijde při krácení tržeb	20
Tabulka 2: Výpočet daně u drobných podnikatelů s příjmy kolem půl. Milionu.....	20
Tabulka 3: Výše příjmů pro jednotlivé výdaje %, aby byla nulová výsledná daň při uplatnění základní slevy.....	21
Tabulka 4: Výpočet daňové povinnosti u podnikatelů s příjmy nad 1 mil. Kč	21
Tabulka 5: Výpočet výše kráceného DPH	22
Tabulka 6: Plánovaný přínos pro veřejné rozpočty	25
Tabulka 7: Plánované počáteční náklady na EET	26
Tabulka 8: Plánované provozní náklady na EET.....	27
Tabulka 9: EET x daňová evidence x účetnictví	28
Tabulka 10: Účtování záloh.....	30
Tabulka 11: Rozdíly mezi EET a ERP/VRP	36
Tabulka 12: Shrnutí výhod a nevýhod systému EET	38

Seznam obrázků

Obrázek 1: Schéma evidence tržeb v "on-line" režimu	14
Obrázek 2: Proces evidence tržeb při přerušení spojení s Finanční správou.....	16
Obrázek 3: Schéma evidence tržeb v "off-line" režimu.....	17

Přílohy

Příloha č. 1 – Přehled uzavřených smluv spojených a veřejných zakázek

Příloha č. 2 – Vzorový účtový rozvrh pro podnikatele

Příloha č. 3 – Příloha č. 1 Zákona o ERP